

Illustration: BIGPlaytime.

Västerås stad

ÅRSPLAN 2022

MED UTBLICK MOT 2025

VÄSTERÅS STAD

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Fortsatt utveckling av Västerås	3
Uppdrag	4
Så här styrs Västerås stad	5
Prioriterade områden utifrån 140-punktsprogrammet	7
God ekonomisk hushållning	9
Måluppfyllelse för verksamhetsmål	10
Västerås växer under planeringsperioden	22
Västerås stad som arbetsgivare	26
Ekonomiska förutsättningar 2022–2025	27
Budget 2022 och planering 2023–2025	31
Investeringsbudget 2022 med planering mot 2026	37
Bolag och kommunalförbund i koncernen	40
Nämndernas ansvarsområde och ekonomiska ramar	43
Finansiella rapporter	54
Koncernstruktur	61
Västerås stads organisation 2022-01-01	62

Fortsatt utveckling av Västerås

Västerås är fantastiskt! En kommun som vilar på ett industriellt och innovativt arv, som blickar framåt mot en inspirerande framtid; en framtid som vi formar nu genom kunskap och innovation med Mälardalens universitet och stora satsningar på Finnslätten. Västerås är en kommun som ständigt rör sig framåt och som vill bidra till lösningar för ett mer hållbart och cirkulärt samhälle.

Västerås växer mer än jämförbara städer, behovet av bostäder är stort och under året har vi fattat beslut om en rad stora planer. Det nya området Sätra och omdaning av Kopparlunden är två exempel. I december gick dessutom planen för nya stationsområdet ut på granskning till västeråsarna. Vi bygger för nyinflyttade, för de som behöver byta bostad, för personer med funktionsnedsättning, för äldre och yngre. Vi bygger bostäder i olika lägen och storlekar. Allt för att skapa en bredd och mångfald i vårt bostadsbestånd.

Samtidigt finns det utmaningar för Västerås. Pandemin har tydliggjort hur viktigt det är att satsa på vår välfärd och krisberedskap. Nu är tid för långsiktigt hållbara prioriteringar. Äldreomsorg, skola och förskola behöver mer resurser, vi behöver ännu fler bostäder, klimatkrisen är mer aktuell än någonsin, fler människor måste ut i arbete och tryggheten behöver öka.

Den ekonomiska utvecklingen i Västerås är trots detta mycket god. Vi har flera år i rad gjort historiskt goda resultat som rustat oss för att kunna genomföra flera angelägna investeringar. En växande kommun innebär också ökade behov.

Här är några av de prioriteringar vi gjort under de senaste tre åren:

- Vi har stärkt grundskolan med flera hundra miljoner kronor.
- Vi har inom äldreomsorgen arbetat hårt för att få bort delade turer och införa heltid som norm.
- Vi har samordnat och strukturerat upp kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete och bildat ett trygghetsråd tillsammans med polisen.

- Vi har fattat beslut om att bygga tusentals nya bostäder, både i tätorten, i serviceorter och på landsbygden.
- Vi har antagit många nya detaljplaner, bland annat för Sätra och Kopparlunden.
- Vi har byggt ut busstrafiken till Gäddeholm och Öster Mälarstrand.
- Vi har gjort stora investeringar i hamnen för att öka möjligheten till fler hållbara godstransporter.
- Vi har färdigställt en faunapassage och en dagvattenpark.

Denna sommar har visat på effekterna av ett allt mer extremt väder till följd av klimatförändringarna. Vi behöver ta krafttag för att dels säkra vår kommun mot extremväder, dels ta vår del av ansvaret för att bekämpa klimatförändringarna. Det är dags att agera för att sänka utsläppen. Genom Mälarenergi har vi investerat i fossilfri kraftvärmeproduktion och nu går vi vidare med fler satsningar för klimatet. Även åtgärder som giftfri förskola och plastbantning måste fortsätta. Inte bara för att det är bra för framtida generationer utan för att det är bra för oss här och nu. Västerås behöver ta höjd i samhällsplaneringen för de klimatförändringar vi märker redan idag. Vi ska höja takten i att ställa om till ett hållbart och fossilfritt samhälle.

I det arbetet behöver vi uppvärdera naturens ekosystemtjänster. Hur vi planerar, sköter om och agerar i bostadsområden, skogar och parker har betydelse för den biologiska mångfalden. Vi vill ta ansvar för våra verksamheter och underlätta för västeråsare att leva hållbart. Vi vill aktivt inspirera näringslivet och civilsamhället till att bidra i den nödvändiga omställningen.

Västerås ska fortsätta vara en stad i framkant när det gäller innovationer och hållbar infrastruktur. Västerås stad har tillsammans med Region Västmanland påbörjat ett arbete kring det nya stationsområdet. Vi tror även att Västerås skulle behöva ett nytt tågstopp på Finnslätten, för att stötta den elektrifieringsrevolution som nu pågår där. Det skulle förenkla pendling och stärka näringslivets möjligheter till kompetensförsörjning.

Foto: Per Groth.

Västerås har den senaste tiden drabbats hårt av social oro och gängkriminalitet. Vi ska därför göra vad vi kan för att hjälpa rättsvärdande myndigheter att knäcka gängen och stärka tryggheten. Det viktigaste kommunala uppdraget för ökad trygghet är det förebyggande arbetet och där är inget instrument viktigare än skolan. Under de senaste åren har vi genomfört omfattande satsningar på att höja elevpengen och renodla kunskapsuppdraget. Det fortsätter vi med då vi vet att framgång i skolan rustar våra unga för en föränderlig framtid.

Den här årsplanen utgör en fortsättning på ett redan tidigare målmedvetet arbete. Med dessa satsningar står Västerås stad väl rustat och vi får tillsammans fortsätta att utveckla vår stad.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'S Jansson'.

Staffan Jansson (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Uppdrag

1. Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna Västerås stads strategiska utvecklingsområden i enlighet med beskrivning i årsplan 2022. Nämnder och styrelser samt bolag och kommunalförbund ska bidra i tillämpliga delar.
2. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande får i uppdrag att uppdatera riktlinjer för marknadsavtal för elitidrottsföreningar och elitidrottsstipendier.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att genom en särskild lönepott fortsätta att jämna ut ojämlika lönevillkor mellan kvinnligt respektive manligt dominerade yrken där utbildningsgrad och svårighetsgrad är jämförbara.
4. Byggnadsnämnden får i uppdrag att utvärdera hur de 10 miljoner kronor som avsattes för att få fram fler detaljplaner har använts under 2021 och återrapportera detta under första kvartalet 2022.
5. Förskolenämnden och Skultuna kommunalnämnd får i uppdrag att utvärdera hur utfallet har blivit av satsningen på utökad vistelsetid för barn till föräldrar som är föräldralediga eller arbetssökande och återkomma med rapport under första kvartalet 2022.
6. Kommunstyrelsen får i uppdrag att senast den 1 juni 2022 införa en samordnad varudistribution. Detta uppdrag ersätter tidigare lagt uppdrag enligt årsplan 2021.
7. Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna utlokalisering av fler tjänster till stadsdelar och serviceorter. Den totala utlokaliseringen av tjänster ska under mandatperioden uppgå till 130 tjänster. Dessutom får samtliga nämnder i uppdrag att återkomma med lokaloptimeringslösningar inom Västerås stads eget lokalbestånd.
8. För att öka kunskapsresultaten i Västerås får förskolenämnden, grundskolenämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att ge särskilt skickliga behöriga lärare och förskollärare möjlighet till fler karriärsteg och löneutveckling utöver ordinarie lönerevision. För detta avsätts 5 miljoner kronor.
9. För att realisera målen i Västerås stads program för ekologisk hållbarhet får kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra "Västerås klimatlöfte", där kommunen ska samordna och inspirera till gemensamma insatser från ett nätverk av företrädare för näringsliv och civilsamhälle. För detta avsätts 1,5 miljoner kronor.

Så här styrs Västerås stad

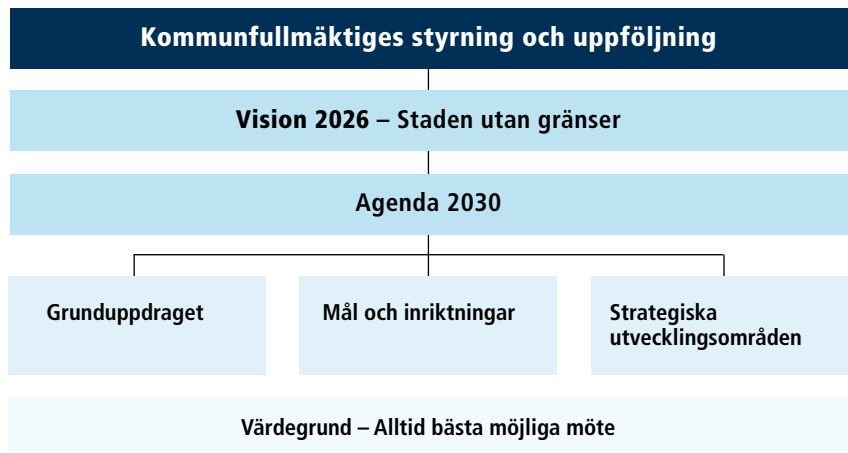
Kommunfullmäktige beslutar om finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning samt även mål och riktlinjer för både den kommunala verksamheten och för den verksamhet som bedrivs i bolag och kommunalförbund.

Västerås stads värdegrund och vision är två grundläggande inriktningar för vårt arbete. De präglar arbetet här och nu, men fungerar också som kompassriktning för strategier och vägval framåt.

VISION 2026 – STADEN UTAN GRÄNSER

Västerås 2026 – Staden utan gränser är en visionsbild för det Västerås vi vill ska vara verklighet 2026. Hur ska vår stad vara och se ut då? Visionsbilden ska ge alla oss som arbetar i staden en gemensam riktning och ett mål att arbeta för. I visionen finns ett antal mål att sträva mot. De är uppdelade i fem rubriker:

- **Världsledande kunskap.** Vi ser framför oss en stad som framgångsrikt kombinerar teknisk utveckling med mänskliga behov.
- **Tillsammans för Västerås.** Vi vill att du ska känna dig delaktig och vilja vara med och bidra till en trygg och harmonisk stad.
- **Den mälarnära staden.** Vårt sjö-nära läge ger förutsättningar för att expandera och utvecklas som stad.
- **Västerås i världen, världen i Västerås.** Genom kreativa samarbeten skapar vi mervärden som alla kan ta del av.
- **Handlingskraft och stolthet.** Vi kombinerar innovationer och mänsklig samverkan vilket ger resultat. Vi visar handlingskraft och förmåga att leverera.

AGENDA 2030

Västerås stad ska fortsätta att växa hållbart och starkt. Det betyder att arbetet följer den inslagna vägen och tar avstamp från Agenda 2030 och de 17 globala hållbarhetsmålen i all planering och i genomförandet. De strategiska utvecklingsområdena för mandatperioden har en tydlig koppling till hållbarhetsmålen.

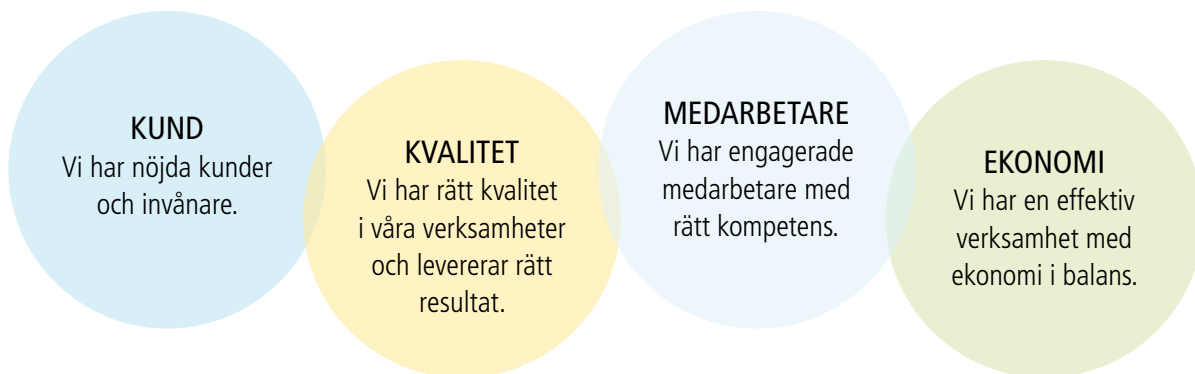
För att konkretisera hållbarhetsarbetet till lokal nivå har kommunfullmäktige antagit två program: Ett ekologiskt program och ett socialt hållbarhetsprogram vilka innehåller mål och ambitioner för hållbarhetsarbetet.

- **Ekologiskt program** uttrycker att Västerås ska vara långsiktigt ekologiskt hållbart. Det innebär att inverkan på miljö- och klimatförändringar kontinuerligt minskar, påverkan på miljön ligger inom de planetära gränserna och de ekologiska fotavtrycken är på en hållbar nivå.

- **Socialt hållbarhetsprogram** uttrycker att Västerås ska verka för en stad och en landsbygd som för lång tid framöver och med gemensamma vägval skapar jämlika förutsättningar och en stark tillit som leder till en aldrig sviktande tro på en god framtid. För att uppnå jämlika förutsättningar krävs att insatser prioriteras mot målgrupper som har sämre förutsättningar att infria sina rättigheter. Jämlika förutsättningar är Västerås stads sätt att arbeta med Agenda 2030-devisen "Ingen ska lämnas utanför". Det hänvisar till att allt arbete ska jämställdhetsintegreras samt att ett barnrättsperspektiv ska genomsyra alla beslut som rör barn.

Programmen ska utgöra ett underlag för de gemensamma och enskilda aktiviteter som upprättas för att nå de övergripande målen för att nå en hållbar utveckling av staden.

GRUNDUPPDRAG

Grunduppdraget formuleras i reglementet för nämnderna, i förbundsordning för kommunalförbund och i ägardirektiv för bolag.

MÅL OCH INRIKTNINGAR

Kommunfullmäktiges mål utifrån de fyra perspektiven, Kund, Kvalitet, Medarbetare och Ekonomi, ska bidra till en helhet gällande finansiella mål och mål för den kommunala verksamheten.

Kund och Kvalitet ligger nära varandra, genom en god kvalitet är sannolikheten stor att kunden blir nöjd. För att kunna

leverera god kvalitet krävs tydliga uppdrag och fokus på resultatet. Medarbetare med rätt kompetens och en god arbetsmiljö är viktiga förutsättningar för en kostnadseffektiv verksamhet. En effektiv verksamhet med en ekonomi i balans ger hållbarhet över tid och sätter ramarna för verksamheternas finansiella utrymme.

STRATEGISKA UTVECKLINGSOMRÅDEN

Strategiska utvecklingsområden är en särskild kraftsamling för att uppnå strategiska mål för Västerås utveckling under en mandatperiod. Uppdraget ska genomföras

genom en samordning av de resurser som finns i den kommunala verksamheten och tillsammans med andra aktörer i Västerås. De strategiska utvecklingsområdena för perioden 2019–2022 är:

- Kraftsamling Skola först (se mer under kund- och kvalitetsmålen)
- En ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar stad med trygga och trivsamma stadsdelar/kommundelar (se mer under kund- och kvalitetsmålen)
- En modern, attraktiv och hållbar kommunal verksamhet/ organisation – med fokus på västeråsarnas behov (se mer under medarbetarmålet).

VÄSTERÅS STADS VÄRDEGRUND

Värdegrunden "Alltid bästa möjliga möte" bygger på Västerås stads vision – Staden utan gränser. Genom att leva värdegrunden i vardagen hjälper vi till att förverkliga visionen.

ALLTID BÄSTA MÖJLIGA MÖTE

- Öppenhet och kreativitet för lärande och utveckling.
- Samarbete och handlingskraft för resultat.
- Ansvarstagande och delaktighet för kvalitet och effektivitet.
- Respekt och omtanke för de människor vi möter.

Det är inte i de ambitiösa dokumenten våra värderingar blir verklighet, utan i alla våra möten, hundratusentals gånger varje dag. När vi klipper gräset i parken. När vi möter eleverna i förskolan, ungdomarna i våra fritidsgårdar, de individer som kommer i kontakt med socialtjänsten, de äldre på våra boenden eller personer som ansöker om bygglov. När vi svarar på frågor i telefon, på webben eller i sociala medier. Eller när vi träffar kollegor i olika typer av interna möten. Fyra enkla ord, som talar om precis vad vår verksamhet och insatser i grund och botten handlar om: **Alltid. Bästa. Möjliga. Möte.**

Prioriterade områden utifrån 140-punktsprogrammet

BARN OCH UTBILDNING

Det livslånga lärandet är en röd tråd som knyter samman våra prioriteringar på barn och utbildning i denna budget.

Vi vill att alla barn och unga ska känna att de har en framtid full av möjligheter. Den enskilt viktigaste faktorn för att det ska gå bra för ett barn i livet är en lyckad skolgång. Tidiga insatser för att möta barns behov är av yttersta vikt för att alla barn ska ha möjlighet att utveckla sina bästa förmågor. Därför prioriterar vi tidiga insatser där de behövs som allra mest och fortsätter att stärka upp förskolan, grundskolan och gymnasieutbildningen.

Det viktigaste målet inom skolan är att alla elever ska ha möjlighet att gå ut skolan med godkända betyg. Detta är målet som alla andra mål styr emot. God arbetsmiljö för lärare och en arbetsbelastning som är rimlig är en förutsättning för att ge eleverna möjlighet till gott lärande. Kunskapsresultaten i Västerås måste fortsätta att öka och en förutsättning för att lyckas med det är behöriga lärare. Det behövs också ändamålsenliga och bra lokaler, därför fortsätter vi att bygga nya förskolor och skolor över hela Västerås.

Vi behöver också stärka våra ungas kontaktnät och självförtroende för att lotsa dem i in arbetslivet och det gör vi genom att ge fler möjlighet till sommarjobb och att förstärka gymnasiesärskolans inriktning till jobb och egen försörjning.

En meningsfull fritid med positiva förebilder är en effektiv förebyggande insats för att våra barn och unga inte ska hamna fel i livet. Därför bygger vi ut med en ny fritidsklubb på Hammarby och fortsätter att stärka föreningslivet.

ÄLDREOMSORG

Den politiska majoriteten har under de senaste åren tydligt prioriterat äldreomsorgen i Västerås. Satsningar har riktats mot hemvården i form av åtgärder för att stärka utförarnas ekonomi samt till Västerås stads äldreboenden genom åtgärder för att öka personaltätheten.

Viktiga personalpolitiska satsningar har även genomförts för att stärka Västerås stads medarbetare och de olika yrkenas attraktivitet. Under det kommande året kommer vi att kunna helt ta bort de delade turerna och fullt ut erbjuda heltid som norm. Att skapa en god och hållbar arbetsmiljö är ett ständigt pågående arbete, under mandatperioden kommer vi att fortsätta sätta fokus på medarbetarnas situation.

Ingenstans har pandemin slagit så hårt som inom äldreomsorgen. Därför är det självklart för oss inom majoriteten att lägga delar av vår prioritering på äldreomsorgen.

I mandatperiodens sista budget prioriterar vi åtgärder för att ta bort den detaljerade tidsstyrningen inom hemtjänsten, höjd kvalitet inom hemvården, höjd kvalitet på äldreboendena och på förbättrad arbetsmiljö inom yrket. I Västerås ska vi ha en äldreomsorg värd namnet.

Foto: Per Groth.

TRYGGHET

För att skapa ett tryggare Västerås behöver vi göra flera olika saker samtidigt. Att vara tuff mot brotten och mot brottens orsaker, samtidigt. I och med kommande ny lagstiftning kommer kommuner också att få ett brottsbekämpande ansvar, utöver ett brottsförebyggande ansvar. Det förebyggande arbetet för att förhindra att människor över huvud taget hamnar på den brottsliga banan stärker vi nu bland annat genom det nya Trygghetsrådet, i samarbete med den lokala polisorganisationen.

Det kommunala ansvaret kring trygghet spänner över ett brett spektrum av frågor. Vi behöver planera våra stadsdelar på ett bra sätt. Vi ska ge tidigt stöd till barn och familjer genom familjecentrum, öppna förskolan, fritidsklubbar och fritidsgårdar med ett strukturerat trygghetsarbete tillsammans med polis, näringsidkare, föreningsliv, fastighetsbolag och socialsekreterare som arbetar i fält. Här vill vi skapa goda förebilder för unga. Vi behöver också göra det möjligt för unga att gå ut gymnasiet med godkända betyg och se till att vuxna människor kommer ut i arbete och egen försörjning.

Vi kommer därför under 2022 att utöka antalet myndighetsutövande socialsekreterare som arbetar i fält med ytterligare två personer. Då har vi under mandatperioden ökat antalet socialsekreterare som arbetar i fält till totalt tio. Vi kommer att fortsätta det täta samarbetet med polisen och jobba vidare med det trygghetsskapande arbetet som varit framgångsrikt i våra kommun- och stadsdelar, tillsammans med civilsamhället.

Dessutom fortsätter vi att genomföra åtgärder som att röja buskage, säkerställa belysning längs gång- och cykelvägar, och sanera klotter. En nyckel för en tryggare

stad är ett nära samarbete mellan olika myndigheter, kommunens olika verksamheter och civilsamhället.

KLIMAT

Klimatförändringarna är en av de största utmaningarna som mänskligheten stått inför i modern tid. De redan konstaterade klimatförändringarna med ett allt mer extremt väder påverkar oss i allt större utsträckning. Västerås stad ska ta sitt ansvar och vara en del av lösningen på klimatkrisen – inte bara möta effekterna av en varmare värld.

Mycket ha gjorts, våra kommunala bolag har dragit ett stort lass. Mälarenergi har byggt om och investerat i fossilfri kraftvärmeproduktion, nästa steg blir investering i att göra om berggrum som tidigare varit oljelager till energilager med hetvatten för fjärrvärme och att gå vidare med att utveckla koldioxidinfångning även från de fossilfria bränslena. För att värna den biologiska mångfalden utvecklas också parker för dagvattenrening och faunapassager vid vattenkraftverk. VafabMiljö invigde under hösten en ny biogasanläggning på Gryta. Men detta är inte tillräckligt, vi behöver göra mer.

Det är dags att börja agera och genomföra åtgärder som sänker utsläppen av växthusgaser och skadliga partiklar. Åtgärder som giftfri förskola och plastbantning måste fortsätta. Inte bara för att det är bra för framtida generationer utan för att det är bra för oss här och nu. Västerås behöver också ta höjd i samhällsplaneringen för de klimatförändringar vi märker redan idag. Även här har vi genomfört satsningar under mandatperioden men mer måste till.

Med tydliga hållbarhetskrav i upphandlingar, samordnad varudistribution och nyttjande av ny, smart, fossilfri teknik så

kan vi lokalt bidra till att hejda temperaturökningen globalt. Det arbetet handlar såväl om att ta ansvar för våra verksamheter som att underlätta för västeråsare att leva hållbart och om att inspirera näringsliv och civilsamhälle till att bidra till en nödvändig omställning.

Vi människor trivs och mår bättre om vi får bo med närhet till vatten och grönområden, men naturen fyller också andra funktioner. Pollinerande insekter behövs för att vi ska få mat på tallriken. Träd med täta lövverk dämpar buller, binder koldioxid och tar upp luftföroreningar. Gröna tak, växtlighet och vattensamlingar förbättrar luften, reglerar temperaturer och gör samhället mindre sårbart vid skyfall eller värmebölja. För att klara klimatförändringar kommer vi under året att värdera upp dessa ekosystemtjänster.

Vi har beslutat om en plan för klimatanpassningar, med syfte att lokalisera framtida konsekvenser och anpassa staden till dessa. Med planen som grund stärker vi invånarnas framtida vattenförsörjning. Vi har även tagit fram ett program för ekologisk hållbarhet, med målet att Västerås 2045 ska vara långsiktigt ekologiskt hållbart. Vi prioriterar också starkt kollektivtrafik och säkrar upp staden för framtida transportslag vid nybyggnationen av resecentrum.

Vi genomför investeringar i cykelinfrastruktur, genomför åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden, bevarar gröna lungor i staden och ser till att skapa nya vid nybyggnation.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att varje generation ska bära kostnaderna för den service som de själva konsumerar. Vi behöver vårda våra tillgångar, värna kvaliteten och i hög grad finansiera våra investeringar med egna medel. För att säkerställa god ekonomisk hushållning över tid är det viktigt att ha en långsiktig planering, där 10-årsprognosen är ett verktyg och den längre befolkningsprognosen ett annat.

God ekonomisk hushållning definieras i Västerås stad som god måluppfyllelse för verksamhetsmål inom styrmodellens fyra perspektiv (Kund, Kvalitet, Medarbetare och Ekonomi) och för de strategiska utvecklingsområdenas mål. Uppnådda verksamhetsmål behöver vägas mot nedlagda resurser. Den sammanvägda bedömningen är att Västerås stad och Västerås stads koncern har en god ekonomisk hushållning, men det finns områden som behöver utvecklas och förbättras. Den demografiska utvecklingen ställer krav på att effektivisera verksamheten samtidigt som lokalutnyttjandet ses över för att hålla nere investeringstakten. En ny resursfördelningsmodell och fördjupad jämförelse med andra kommuner ger förutsättningar för att hitta nya sätt att höja kvaliteten och samtidigt effektivisera verksamheten.

Måluppfyllelse för verksamhetsmål

Analys är viktigt för att få en utveckling i rätt riktning. Övergripande kan Västerås jämföras med landets övriga kommuner. Jämförelser kan även göras med de kommuner som har bäst utfall för att hitta bra exempel att lära från. Utfall för verksamheterna avseende perspektiven Kund och Kvalitet behöver även ställas mot insatta resurser.

Utfallen på nyckeltalen är färgmarkerade för att visa jämförelse med övriga kommuner enligt följande:

- Västerås resultat är bland den högsta fjärdedelen av alla resultat.
- Västerås resultat är ungefär i mitten av alla resultat.
- Västerås resultat är bland den lägsta fjärdedelen av alla resultat.

KUND

Vi har nöjda kunder och invånare.

KVALITET

Vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar rätt resultat.

KUND OCH KVALITET

Det övergripande målet är att våra kunder och invånare ska vara nöjda med våra tjänster och den service vi ger dem. Det åstadkommer vi genom att alltid ha kunden och invånaren i fokus och vi ska även ha deras fokus, det vill säga sätta oss in i och se frågorna från kundens perspektiv. Genom att leva värderingarna i vår värdegrund skapar vi goda relationer och förtroende från dem vi är till för.

Att vi har rätt kvalitet i våra verksamheter och levererar bra resultat ger nöjda kunder och invånare. Det bidrar också till en hållbar utveckling som leder till en god miljö för nuvarande och kommande generationer i linje med Agenda 2030. Ramen för verksamheten utgår från tillgängliga resurser. Utmaningen är att utifrån detta skapa så kvalitativ verksamhet som möjligt, med nöjda kunder och goda resultat. Policy för kvalitetsutveckling ska säkerställa ett systematiskt och strukturerat arbetssätt för ständig utveckling och förbättring av Västerås stads service och tjänster.

Foto: Per Groth.

Inom verksamhetsområdet **Barn och utbildning** placerar sig Västerås i huvudsak i mellanskiktet av landets kommuner vad gäller perspektiven Kund och Kvalitet. Det gäller bland annat då man ser till personaltäthet i förskolan och resultat för elever i årskurs 9 och gymnasieelever med examen inom 4 år. För elever i årskurs 9 ligger dock resultatet lägre inom kommunala skolor än fristående. Resursmässigt är Västerås bland den fjärdedel kommuner med störst negativ nettokostnadsavvikelse för förskola och grundskola och i mellanskiktet för gymnasieskolan. Gymnasieskolan uppvisar samtidigt en relativt låg kostnad per elev. Lokalkostnader är en central post inom verksamhetsområdet och Västerås har relativt höga lokalkostnader inom förskola medan grundskola och gymnasium är mer i mitten sett till landets kommuner. Trenden pekar på ökade lokalkostnader över tid och investeringsplanen innehåller omfattande ny- och reinvesteringar av förskolor och grundskolor.

BARN OCH UTBILDNING

NYCKELTAL	UTFALL 2018	UTFALL 2019	UTFALL 2020	MÅL 2025
Barn som är mycket positiva gällande "Jag lär mig saker på förskolan", kommunala förskolor, andel (%)	84	85	85	90
Elevers uppfattning om trygghet åk 9, kommunala skolor (index 0–10) Skolinspektionens index	7,9	7,8	7,4	8,5
Elevers uppfattning om delaktighet och inflytande (index 0–10), åk 2 på gymnasiet, kommunala skolor		5,7	5,7	6,4
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, lägeskommun, antal (N11102)	5,0	5,0	5,0	–
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i Sv, Sv2 och Ma, lägeskommun, genomsnittlig andel (%) (N15446)	65	66	–	Öka
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, lägeskommun, andel (%) (N15418)	71,9	73,6	72,2	Öka
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor, andel (%) (N15419)	65,2	66,6	63,9	75,5
Gymnasieelever med examen inom 4 år, lägeskommun, andel (%) (N17464)	72,6	73,9	68,9	Öka
Gymnasieelever med examen inom 3 år för nationella program, kommunala skolor, andel (%)	77,0	72,3	73,3	79,0
Personer som deltagit i arbetsmarknadsprogram där målet är arbete eller studier som avslutas för arbete eller studier, andel (%)	35	38	43	55
Nettokostnadsavvikelse förskola inklusive öppen förskola, (%) (N11024)	-5,1	-5,4	-7,1	
Nettokostnadsavvikelse grundskola F–9, (%) (N15001)	-11,2	-9,0	-6,3	
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, (%) (N17001)	0,3	2,6	3,2	
Kostnad förskola, kr/inskrivet barn	147 807	151 220	154 383	
Kostnad grundskola F–9, hemkommun, kr/elev	92 722	97 667	102 606	
Kostnad gymnasieskola, hemkommun, kr/elev	117 003	121 191	123 940	
Nettokostnad lokaler i kommunal förskola, kr/inskrivet barn	20 885	22 874	24 652	
Kostnad för lokaler i kommunal grundskola F–9, kr/elev	14 150	15 905	17 242	
Kostnader för lokaler i kommunal gymnasieskola, kr/elev	22 197	26 191	26 398	

Verksamhetsområdet **Omsorg och stöd** uppvisar en blandad bild för Västerås som befinner sig i mellanskiktet vad gäller brukarbedömning inom LSS och hemtjänst samt ej återaktualiserade ungdomar och vuxna med missbruksproblem inom individ- och familjeomsorgen. Placeringen är lägre avseende brukarbedömning inom särskilt boende och ej återaktualiserade vuxna med försörjningsstöd. Nettokostnadsavvikelsen är i mellanskiktet för LSS och individ- och familjeomsorg men den senare har en sämre position sett till kostnad per invånare. Äldreomsorgen är bland den fjärdedel kommuner med lägst kostnad enligt båda dessa mått. Sammantaget har brukarbedömningen varit oförändrad eller sjunkit relativt landets kommuner sett över de tre åren. På kostnadssidan är positionen oförändrad under perioden, med undantag för en förbättring för individ- och familjeomsorg i nettokostnadsavvikelse.

Inom verksamhetsområdet **Uppleva och göra** ligger Västerås lågt jämfört med landets kommuner avseende Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek medan Aktiva låntagare i kommunala bibliotek är i mellanskiktet. Positionen har varit oförändrad under perioden men verksamheten påverkades under 2020 i hög grad av pandemin. Vad gäller trygghet, uttryckt som Anmälda våldsbrott, så har Västerås också en mellanposition men det innebär en förbättring från året före.

OMSORG OCH STÖD

NYCKELTAL	UTFALL 2018	UTFALL 2019	UTFALL 2020	MÅL 2025
Invånare 65+ i särskilt boende eller med hemtjänst i ordinärt boende, andel (%) (N20894)	14,9	16,5	–	
Invånare med insatser enligt LSS, andel (%) (N28892)	0,81	0,80	0,79	
* Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%) (N02904)	10,9	11,2		Minska
Brucarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, andel (%) (U21468)	88	89	88	Öka
Brucarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, andel (%) (U23471)	77	79	77	Öka
* Brucarbedömning daglig verksamhet LSS – Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, andel (%) (U28532)	72	87	76	Öka
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%) (U31462)	71	70	71	Öka
Ej återaktualiserade ungdomar 13–20 år ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%) (–2019) (U33400)	70	71	72	Öka
Ej återaktualiserade vuxna med missbruksproblem 21+ ett år efter avslutad utredning eller insats, andel (%) (–2019) (U35409)	62	62	56	Öka
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, (%) (N20900)	-7,9	-9,2	-5,4	
Nettokostnadsavvikelse LSS, (%) (N28018)	-2,4	-3,6	-3,0	
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, (%) (N30001)	20,0	32,2	23,1	
Kostnad äldreomsorg, kr/inv 80+ (N20048)	215 428	210 023	222 152	
Kostnad funktionsnedsättning totalt (SoL, LSS, SFB), minus ersättning från FK enl SFB, kr/invånare (N250189)	6 033	6 445	6 543	
Kostnad individ- och familjeomsorg, kr/invånare (N30101)	6 448	6 793	6 641	

*) Nyckeltal kopplade till Agenda 2030.

UPPLEVA OCH GÖRA

NYCKELTAL	UTFALL 2018	UTFALL 2019	UTFALL 2020	MÅL 2025
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1 000 invånare 0–18 år (N09805)	19,3	21,5	7,5	Öka
Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1 000 invånare (N09809)	242	239	193	Öka
Elevplatser i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7–15 år, (%) (–2018) (U09810)	23	–	–	
* Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv (N07403)	1 013	1 147	999	

*) Nyckeltal kopplade till Agenda 2030.

Inom verksamhetsområdet **Bo, bygga och miljö** så har Västerås en placering bland den bästa fjärdedelen av landets kommuner avseende färdigställda bostäder i flerfamiljshus, tillgång till snabbt bredband och andel miljöbilar i organisationen. Andel av vägnätet med ny beläggning ökade mellan 2019 och 2020. Västerås har under perioden haft en oförändrad position inom den högsta fjärdedelen bland landets kommuner inom flera nyckeltal.

Inom verksamhetsområdet **Näringsliv och arbete** så har Västerås en mellanposition. Detsamma gäller nedlagda nettokostnader för näringslivsfrämjande åtgärder.

BO, BYGGA OCH MILJÖ

NYCKELTAL	UTFALL 2018	UTFALL 2019	UTFALL 2020	MÅL 2025
Färdigställda bostäder i småhus under året, antal/1 000 invånare (N07905)	2,0	0,7	1,5	8 **)
Färdigställda bostäder i flerfamiljshus under året, antal/1 000 invånare (N07906)	5,4	5,7	4,9	8 **)
Andel av vägnätet med ny beläggning	4,6	3,2	3,4	Öka
* Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%) (N07900)	91,0	92,7	93,3	
* Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet, andel (%) (U07514)	49	44		Öka
* Miljöbilar i kommunorganisationen, andel (%)	66,7	68,4	71,2	Öka
* Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling, andel (%) (U07414)	38	38	–	

*) Nyckeltal kopplade till Agenda 2030.

***) Målet för färdigställda bostäder är sammantaget cirka 1 250 bostäder per år, vilket motsvarar cirka 8 per 1 000 invånare. Det omfattar småhus och flerfamiljshus tillsammans.

NÄRINGSLIV OCH ARBETE

NYCKELTAL	UTFALL 2018	UTFALL 2019	UTFALL 2020	MÅL 2025
* Företagsklimat enligt ÖJ (Insikt) – Totalt, NKI (U07451)	75	75	75	Öka
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%) (U40455)	27	28	24	Öka
Nettokostnad näringslivsfrämjande åtgärder, kr/invånare (N40009)	143	122	114	

*) Nyckeltal kopplade till Agenda 2030.

Kraftsamling Skola först

Västerås stad som organisation, inklusive Västerås stads bolag, kraftsamlar kring en rad utpekade fokusområden som bidrar till att barn och ungdomar i Västerås har markant förbättrade kunskapsresultat samt att de ser ljus på sin framtid och känner tillit till samhället och människor.

- Ökade kunskapsresultat för barn och ungdomar i Västerås
- Alla barn och ungdomar i Västerås ska se ljus på sin framtid
- Alla barn och ungdomar i Västerås ska känna tillit till människor och samhälle.

Mätning och uppföljning är inriktade på kunskapsresultaten, genomströmning, stimulans till utveckling och lärande, framtidstro och tillit.

En ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar stad med trygga och trivsamma stadsdelar/kommundelar

Nyckeln ligger i att de viktigaste utvecklingsinsatserna för den framtida staden som genomförs under innevarande mandatperiod avseende samhällsplanering, samhällsbyggande och insatser för att stärka strukturerna kring social och ekologisk hållbarhet hålls samman och stärker varandra. Ett sammanhållet planlagt utvecklingsarbete för boende, trygghet och trivsel och tillgång till välfärden i stadens alla delar i utvecklad dialog med dem som berörs. Utvecklingsområdet berör också särskilda sociala insatser och ett utvecklat lokalt miljöarbete.

- Västeråsaren har jämlika förutsättningar och Västerås stads kommunalar är trivsamma och trygga att bo, verka och leva i.
- Västerås stad har utvecklat samverkan, inflytande och dialog med västeråsaren, civilsamhället och andra samhällsaktörer för att öka tilliten och arbetet med hållbarhetsfrågorna.
- Planeringen sker med utgångspunkt i att stärka de ekologiska och sociala perspektiven och det finns god tillgång till samhällsfastigheter, bostäder samt mark och lokaler för näringslivets utveckling.
- Västerås klimatutsläpp minskar i en takt förenlig med målen i Parisavtalet.

Mätning och uppföljning är inom områdena hälsa, tillit, trygghet, arbete, utbildning, plan- och markberedskap, bostadsbyggande, ökad ekologisk och social hållbarhet inom byggnation, transport och infrastruktur (till exempel biogas, solenergi, stadsodling, trähus, spontanidrottsytor, laddinfrastruktur och konsumtionsutsläpp). Här följs också utvecklingen av Västerås som innovationsnod och kunskapsstad.

Sambandet mellan kvalitet och kostnad

Kvaliteten i Västerås verksamheter och tillförda resurser kan som visats jämföras med landets kommuner i stort. För att ytterligare belysa hur sambandet mellan kvalitet och tillförda resurser ser ut kan Västerås även jämföras med kommuner inom jämförelsenätverket R9. Där ingår de nio större mellansvenska kommunerna Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Uppsala, Västerås, Södertälje och Örebro. Innebär högre kostnader oftast bättre kvalitet? Om inte, finns det lösningar i andra kommuner att lära sig av?

Några indikatorer har valts ut inom de olika verksamhetsområdena och ställts mot nettokostnadsavvikelsen. Detta visas i diagramform för samma urval av kommuner plus genomsnittet i form av Riket.

Nettokostnadsavvikelsen är skillnaden mellan nettokostnad och referenskostnad, alltså kostnad som tar hänsyn till skillnad i struktur mellan kommuner (bland annat åldersfördelning, befolkningsutveckling, bebyggelsestruktur, löner). Referenskostnaden beräknas i det kommunala utjämningsystemet och ska ses som den förväntade kostnaden. Positiva värden indikerar högre kostnadsläge än statistiskt förväntat och negativa värden ett lägre kostnadsläge än statistiskt förväntat. En stor negativ nettokostnadsavvikelse innebär alltså en låg faktisk nettokostnad i förhållande till hur den "borde" vara utifrån kommunens förutsättningar.

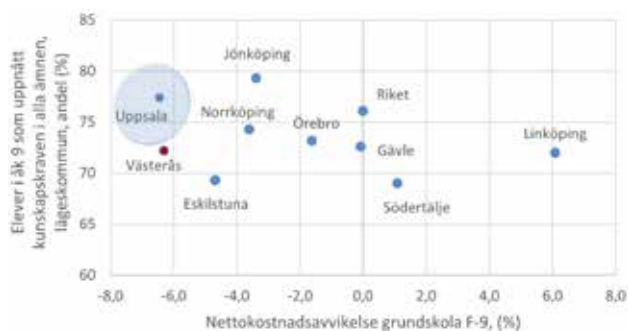
Barn och utbildning

En jämförelse med en grupp andra kommuner visar att Västerås ligger relativt lågt avseende andelen elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (lägeskommun). Västerås har samtidigt en hög negativ nettokostnadsavvikelse inom gruppen. Uppsala har den största negativa nettokostnadsavvikelsen i gruppen och den näst högsta andelen elever som uppnått kunskapskraven.

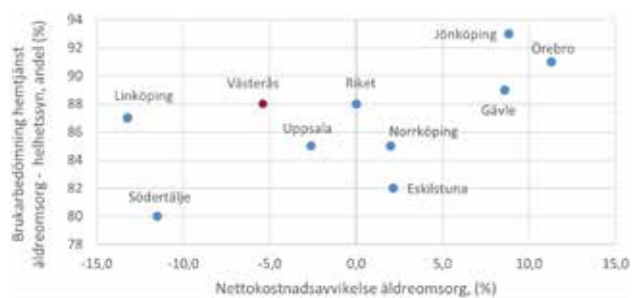
Omsorg och stöd

Sett till brukarbedömning inom äldreomsorgen så ligger Västerås i nivå med Riket och i den övre halvan av jämförelsegruppen. Inom gruppen finns ingen kommun med högre brukarbedömning och samtidigt mer negativ nettokostnadsavvikelse, även om Linköpings är påtagligt mer negativ tillsammans med en brukarbedömning som är relativt nära Västerås.

Skolresultat åk 9 – Nettokostnadsavvikelse 2020

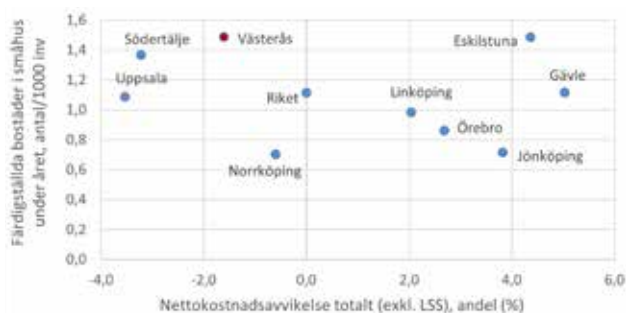
Brukarbedömning äldreomsorg – nettokostnadsavvikelse

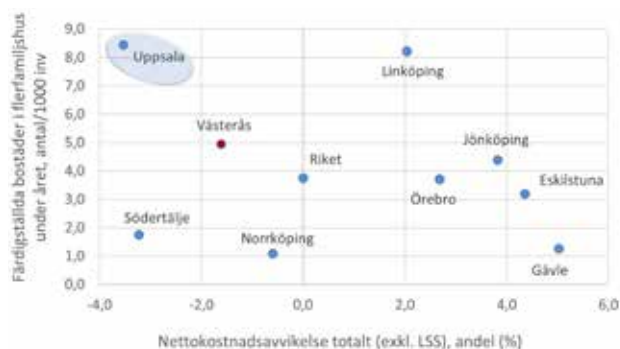
Bo, bygga och miljö

Västerås ligger högt bland kommunerna inom gruppen och högre än Riket vad gäller färdigställda bostäder i småhus samt flerfamiljshus. Det är enbart Uppsala som samtidigt har en större negativ nettokostnadsavvikelse än Västerås och det är för flerfamiljshus.

Färdigställda bostäder i småhus – Nettokostnadsavvikelse 2020

Färdigställda bostäder i flerfamiljshus – Nettokostnadsavvikelse 2020

Näringsliv och arbete

Västerås är inom den övre halvan i jämförelsegruppen vad gäller bedömt företagsklimat. Det finns ingen kommun i jämförelsegruppen som har både högre bedömt företagsklimat och större negativ nettokostnadsavvikelse.

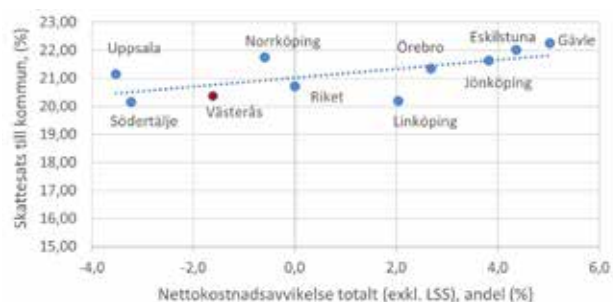
Företagsklimat – Nettokostnadsavvikelse 2020

Övergripande

Västerås ligger i den lägre halvan av jämförelsegruppen avseende skattesats och lägre än Riket. I relation till trendlinjen inom gruppen ser Västerås ut att behöva öka den negativa nettokostnadsavvikelsen för att varaktigt behålla nuvarande skattesats.

Skattesats till kommun – Nettokostnadsavvikelse 2020

MEDARBETARE

Vi har engagerade medarbetare med rätt kompetens.

MEDARBETARE

Att klara kompetensförsörjningen och att erbjuda Västerås stads verksamheter jämlika förutsättningar är stora utmaningar. En proaktiv kompetensförsörjningsprocess för hela Västerås stad, som skapar förutsättningar att arbeta med en hållbar och långsiktig kompetensförsörjning, är viktig för att klara det övergripande målet för perspektivet. Att arbeta aktivt för att skapa bästa möjliga förutsättningar för alla medarbetare i Västerås stad är en förutsättning för att kunna klara kompetensförsörjningen.

Västerås stad har en sjukfrånvaro som även om den steg 2020 ligger inom den lägsta fjärdedelen av landets kommuner. Det skulle kunna tolkas som en relativt gynnsam utveckling under coronapandemin. Vad gäller hållbart medarbetar-engagemang (HME) är placeringen inom fjärdedelen med lägst resultat. Ambassadörskap finns inte jämfört med övriga kommuner men nivån kan påverka möjligheterna att rekrytera och behålla personal med rätt kompetens.

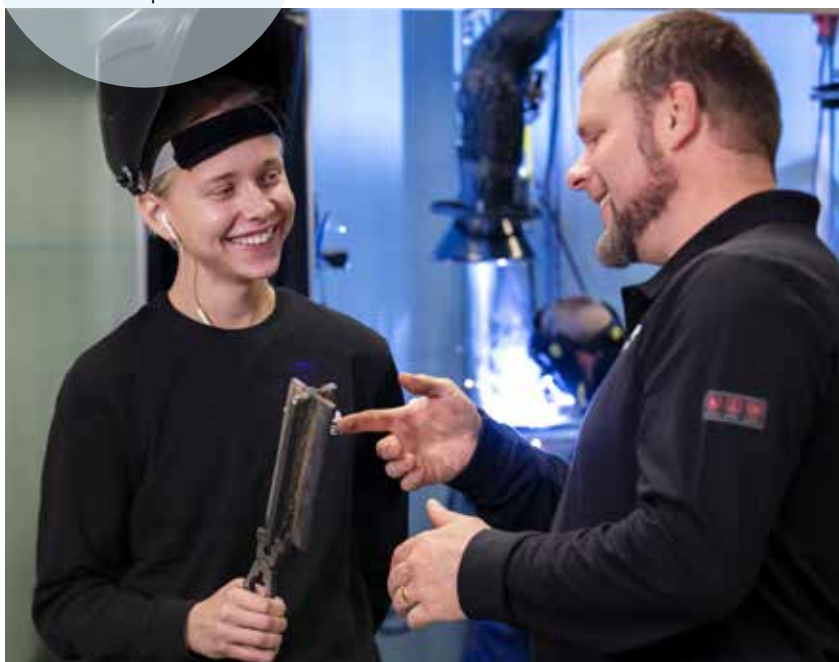
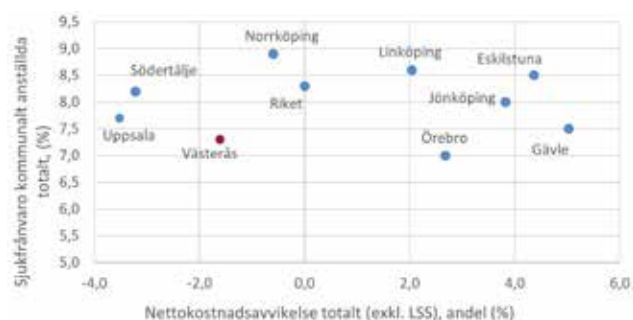

Foto: Per Groth.

MEDARBETARE

NYCKELTAL	UTFALL 2018	UTFALL 2019	UTFALL 2020	MÅL 2025
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – Totalindex (U00200)	80	77	78	85
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – Motivationsindex (U00201)	81	77	77	85
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – Ledarskapsindex (U00202)	78	76	77	80
Medarbetarengagemang (HME) totalt kommunen – Styrningsindex (U00203)	81	79	79	85
Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt, (%) (N00090)	6,5	6,2	7,3	max 5,0
Ambassadörskap/intern stolthet (%)	12	2	7	Öka

Sjukfrånvaro kommunalt anställda – Nettokostnadsavvikelse 2020

En modern, attraktiv och hållbar kommunal verksamhet/organisation – med fokus på västeråsarnas behov

Organisationen ska öka tempot och genomslaget i digitaliseringen inom ramen för all verksamhet, för att höja såväl kvaliteten i genomförandet som effektiviteten i leveransen. Västerås stad ska attrahera och behålla engagerade och kunniga medarbetare på alla funktioner. Det kräver bra och rättvisa arbetsvillkor, att de får arbeta med rätt och meningsfulla uppgifter. Det kräver samtidigt att vi skapar förutsättningar för att ta tillvara på de olika erfarenheter och kunskaper som våra medarbetare för med sig.

- Västerås stad kan genomföra sitt uppdrag med hög kvalitet
- Västerås stad uppfattas som en jämställd, jämlik och attraktiv arbetsgivare
- Västerås stad har en god arbetsmiljö och låga sjuktal
- Västerås stad har nya arbetssätt för snabbare utveckling av digitala tjänster och funktioner som motsvarar västeråsarnas behov
- Västerås stads digitala utvecklingskraft har förstärkts i samverkan med andra aktörer
- Västerås stads verksamheter har låg miljöpåverkan.

Mätning och uppföljning bygger på SKR:s modell för att kontinuerligt utvärdera och följa upp arbetsgivarpolitiken i kommuner och på hur kunskap och utnyttjande av innovationsmetoder och digitalisering utvecklas och på hur de nationella bredbands- och miljömålen nås.

Illustration: Et-Cetera.

EKONOMI

Vi har en effektiv verksamhet med ekonomi i balans.

EKONOMI

Ekonomi i balans är en grundläggande förutsättning för att kunna leverera verksamheter med god kvalitet. Västerås stad har en stabil ekonomi men vissa nämnder har verksamheter med för höga kostnader i förhållande till budget. Demografiutveckling, lågkonjunktur och pandemi påverkar de ekonomiska förutsättningarna negativt. Genom en effektiv resursfördelning, god kostnadskontroll och verksamhetsutveckling finns förutsättning för en balanserad ekonomi. Våra finansiella mål mäter att vi klarar våra långsiktiga åtaganden.

De kommande åren har Västerås stad och dess koncern ett stort investeringsbehov. Västerås stad hade vid utgången av 2020 inga egna lån utan all upplåning hänförde sig till bolag och kommunalförbund. Investeringsvolymen påverkar kommunkoncernens låneskuld och kreditvärdighet och det är därför viktigt att följa hela koncernen.

Enligt 11 kap. 1 § kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs

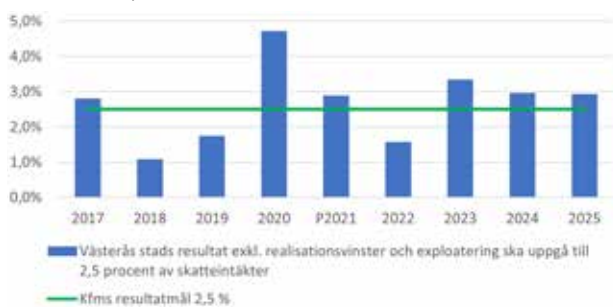

Visionsbild Sätra. Illustration: Tovatt Architects & Planners och Mandaworks AB.

genom andra juridiska personer (Alla verksamheter i "kommun", bolag och kommunalförbund). En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att kommuner och regioner ska kunna leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning.

Kommunallagen är tydlig med att kommunen ska utvärdera god ekonomisk hushållning för den kommunala koncernen. Det innebär bland annat att ekonomin ska utvärderas i sin helhet och där investeringar utgör en del och påverkar målen. Från 2021 har Västerås stad därför beslutat om finansiellt mål även för koncernen.

Årets resultat inklusive finansiella poster i förhållande till skatteintäkter, %

Soliditetsutveckling Västerås stad, %

EKONOMI

NYCKELTAL VÄSTERÅS STAD	UTFALL 2018	UTFALL 2019	UTFALL 2020	PROGN. 2021	BUDGET 2022	MÅL 2025
Västerås stads solvitet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och exklusive internbanken ska vara minst 40 procent (%)	49,2	52,4	53,5	47,9	52,7	40,0
Västerås stads resultat exklusive realisationsvinster och exploatering ska uppgå till 2,5 procent av skatteintäkter (%)	1,1	1,7	4,7	2,9	1,6	2,5
Västerås stads upplåning för egen räkning ska inte överstiga 3 miljarder kronor	0	0	0	0,3	1,1	3,0

Västerås stad och dess koncern uppfyller målen om soliditet, resultat och upplåning. Utmaningen framåt är att möta ökade behov inom verksamheterna utifrån bland annat demografi och investeringsbehov. Ökade lokalkostnader är en central faktor i den framtida kostnadsutvecklingen.

Finansiella mål Västerås stad

De finansiella målen ska säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi för Västerås stad och därigenom klara generationsprincipen, undvika en stor skuldsättning och försämrad soliditet. Ett starkt resultat

behövs för att kunna finansiera de investeringar som överstiger årets avskrivningar. Om kommunen börjar låna större belopp till investeringar, finns risk att räntekostnad, amorteringar och driftskostnader kommer att ta för stor del av kommunens ekonomiska utrymme och tillgängligt utrymme för välfärdstjänster kommer att minska.

Kommunfullmäktige har beslutat om ett resultatmål på 2,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag exklusive realisationsvinster och exploatering, vilket 2022 motsvarar 239,4 mnkr inklusive finansnetto. Resultatet tillsammans med

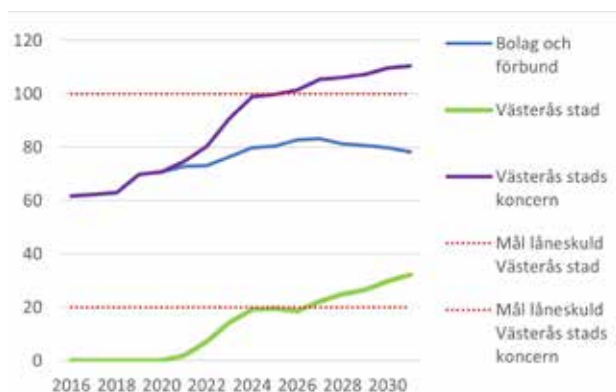
reavinsterna och exploateringsvinster ska bidra till att finansiera investeringar och utgöra en buffert för större förändringar vid exempelvis lågkonjunktur eller oförutsedda händelser.

Budgeterat resultat inklusive finansiella poster motsvarar 149,4 mnkr eller 1,6 procent av skatteintäkter, statsbidrag och kommunal utjämning.

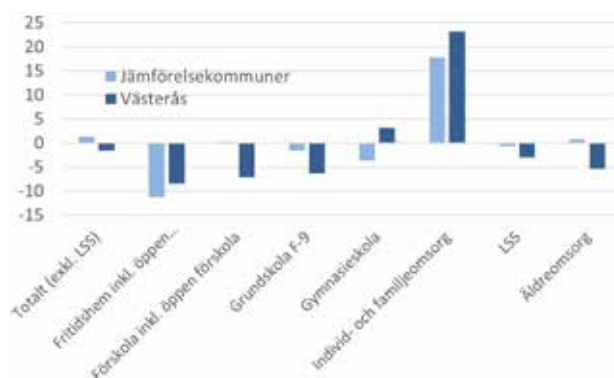
För att nå ett bra resultat i Västerås stad är det av yttersta vikt att alla nämnder har ekonomi i balans.

Västerås stad har i grunden en god soliditet och har historiskt finansierat sin verksamhet och sina investeringar med

Låneskuld per invånare 2016–2031 där 2021–2031 är prognos och planer, tkr

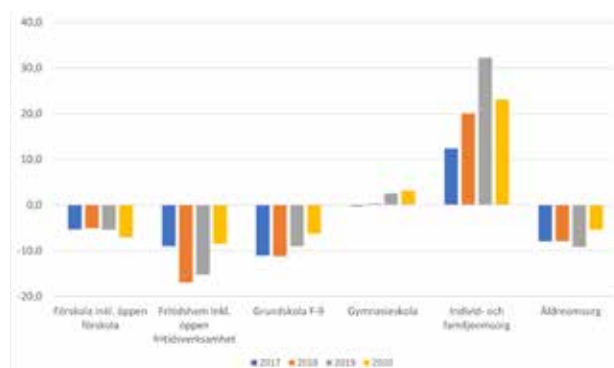
Nettokostnadsavvikelse 2020 i procent

Låneskuld per invånare i kronor

Västerås nettokostnadsavvikelse 2017–2020, procent

egna medel. Ett av de finansiella målen är att lånen inte ska överstiga 3 miljarder kronor, vilket inte bedöms klaras under perioden.

I enlighet med årsplan 2021 så beräknas likviditeten ligga på cirka 1,2 miljarder kronor under året. Västerås stad kommer därmed att börja låna för att finansiera investeringarna och prognosen är att låneskulden kommer uppgå till cirka 0,3 miljarder kronor vid årets slut. Om 70 procent av investeringsplanen genomförs under planeringsperioden, bedöms lånebehovet vara 3,2 miljarder kronor vid slutet av 2026 om Västerås stad ska behålla en likviditet som är 1,2 miljarder kronor.

Kommunens soliditet riskerar att försämrans. I nuläget och de närmaste åren bedöms ränteläget vara fortsatt på en mycket låg nivå. Om skulden blir betydande riskerar resultatet att bli sämre på grund av högre räntekostnader.

Kostnaden för producerad verksamhet är i Västerås generellt lägre än standardkostnaden, alltså den kostnad som kommunen förväntas ha utifrån sina förutsättningar ("nettokostnadsavvikelse"). Undantaget är individ- och familjeomsorgen med högre nettokostnad än standardkostnad och även gymnasieskolan ligger något högre. I diagrammet "Nettokostnadsavvikelse 2020 i procent" jämförs Västerås med övriga kommuner inom nätverket R9 som består av de nio större mellansvenska kommunerna Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Uppsala, Västerås, Södertälje och Örebro. Jämförelsen visar att Västerås till stor del ligger bättre än genomsnittet inom gruppen men att vissa områden har möjligheter till effektiviseringar. Samtidigt visar diagrammet "Västerås nettokostnadsavvikelse 2017–2020" att utvecklingen i Västerås under senare år istället inneburit att nettokostnaden stigit relativt referenskostnaden inom flera verksamhetsområden.

Upplåningen för Västerås stads koncern visar på en utveckling från en nivå under medelvärdet för riket till över denna nivå.

NYCKELTAL VÄSTERÅS STADS KONCERN	UTFALL 2018	UTFALL 2019	PROGN. 2020	MÅL 2025
Västerås stads koncerns soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser ska vara minst 30 procent	33,6	36,3	36,6	≥ 30,0

MÅL ENLIGT ÄGARDIREKTIV	UTFALL 2020	PROGN. DELÅR 2 2021	MÅL-UPPF.- 2021	MÅL 2022
Mälarenergikoncernen:				
- Avkastning på totalt kapital exklusive VA ska i genomsnitt över fyra år vara 5,0 procent	3,6	5,7		Minst 5,0
- Soliditeten exklusive minoritetens andel ska vara minst 30 procent	38,7	41,2		Minst 30,0
Bostads AB Mimers koncern ska:				
- långsiktigt ha en soliditet på lägst 30 procent och den får inte understiga 20 procent	27,5	27,6		Minst 20,0
- ska långsiktigt ha en avkastning på totalt kapital på minst 4 procent, affärsplanen (tioårsplanen) ska senast 2022 påvisa en avkastning på totalt kapital på minst 3 procent, exkl. större försäljningar av hyresbostäder i det ordinarie beståndet	3,1	2,9		Minst 3,0
- ge ägaren årlig utdelning i enligt lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag	0,8	Stadslåneränta +1%		Stadslåneränta +1%
Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB ska:				
- långsiktigt ha en soliditet på lägst 30 procent	56,6	63,5		Minst 30,0
- minst ha ett positivt resultat efter skatt	41,9	38,9		Positivt resultat
Västerås Parkerings AB:s:				
- soliditet ska uppgå till minst 12 procent under uppbyggnadsfasen och därefter minst 30 procent	18,0	14,5		Minst 12,0
- avkastning på totalt kapital ska vara minst 5 procent. Under uppbyggnadstiden kan avvikelse förekomma enskilda år. Affärsplanens tioårsplan ska över tiden visa en avkastning på minst 5 procent	2,4	0,8		Minst 5,0
Västerås marknads- och näringslivsaktiebolags resultat efter finansnetto ska vara bättre än -17 mnkr per år	-15,5	-15,8		Bättre än -17,0
Nya Västerås Flygplats AB:s resultat efter finansnetto ska vara bättre än -20 mnkr per år	-26,0	-27,8		Bättre än -20,0
Mälarhamnar AB ska:				
- ge avkastning på lägst 5 procent på totalt kapital	5,2	3,1		Minst 5,0
- ha en soliditet på lägst 30 procent	58,0	57,0		Lägst 30,0
- erlagga en årlig utdelning till ägarna om 0,7 mnkr	1,0	0,7		0,7
VafabMiljö Kommunalförbund ska ha en långsiktigt stabil ekonomi.				
- Soliditeten ska öka, målvärde år 2030 >15 %	5,2	5,9		Minst 15,0
- Skuldsättningsgraden ska minska, målvärde år 2030 <10 procent	19,0	15,8		Högst 10,0
- Ekonomiskt resultat i kommunal avfallsverksamhet ska vara i balans	-4,2	-1,4		0,0
- Ekonomiskt resultat i i övrig avfallsverksamhet ska vara minst 5 procent	1,2	3,1		Minst 5,0
Det egna kapitalet (mnkr) i Räddningstjänsten Mälardalen ska inte understiga skillnaden mellan totala pensionsförpliktelser och förvaltade pensionsmedel för att garantera förbundets pensionsförpliktelser	10,7	>0		Minst 0,0

Västerås växer under planeringsperioden

Intresset för att bo och verka i Västerås bedöms vara fortsatt stort de kommande åren. Det medför att Västerås bedöms växa och utvecklas i snabb takt under planeringsperioden.

Efter den snabba befolkningsutvecklingen för riket sedan 2005, med en topp 2016, har utvecklingen de senaste åren bromsat in, främst beroende på minskad invandring men också på pandemin. Ökningstakten per år är nu nere kring en halv procent.

Västerås följer den nedåtgående trenden men växer snabbare än riket och i linje med länet. Under 2020 ökade folkmängden i Västerås med 1 502 personer, från 154 049 till 155 551 invånare, eller 1 procent. Under året föddes 1 759 barn, 22 barn färre än 2019. Antalet personer som avled var 1 459, vilket var 155 fler än året innan. För 2021 visar den senaste framskrivningen på en ökning något under 1 procent.

Jämfört med R9-kommunerna växer Västerås snabbare än de flesta. Bara Södertälje har en snabbare befolkningsutveckling. Halvårsutfallet för 2021 pekar på en befolkningsminskning i Linköping och Örebro. Alla kommuner har växt långsammare 2020 och 2021 än från 2016 till 2019.

Födelsenettet (födda minus döda) för Västerås är relativt stabilt, även om det skedde en nedgång under pandemiåret

2020, men det har skett stora förändringar inom flyttnettot (inflyttade minus utflyttade).

Det totala flyttnettot har sedan toppen 2017 med drygt 2 200 personer minskat och det beror framför allt på att invandringsöverskottet minskat de senaste åren. År 2020 uppgick flyttnettot till drygt 1 200 och för 2021 förväntas det minska ytterligare. De senaste åren ser vi en ökning i flyttningsöverskottet från övriga län som sannolikt beror på ökad inflyttning från Stockholms län och för 2021 ser vi att flytteströmmarna vänt inom länet.

Enligt befolkningsprognosen för Västerås från mars 2021 är bedömningen att befolkningen kommer att öka något över 1 procent 2021. Denna prognos har nedreviderats i september baserat på det låga utfallet till och med juli 2021.

Nedrevideringen av befolkningen påverkar skatteintäkterna med cirka 15 mnkr inför 2022. Under resterande del av planeringsperioden fram till 2025 förväntas befolkningen öka med cirka 1,5 procent per år vilket motsvarar en ökning med cirka 2 450 personer per år likt prognosen som tagits fram i mars månad. De senaste åren har dock flyttningsöverskottet minskat och många kommuner har de senaste åren haft en betydligt lägre befolkningsökning än tidigare varför det kan finnas anledning att revidera befolkningsprognosen framöver också.

BARN OCH UTBILDNING

Västerås växer under planeringsperioden och i takt med att staden växer och nya bostadsområden planeras så ökar också behovet av tillgänglighet till pedagogiska verksamheter. Under planeringsperioden planeras byggnation/upprustning av förskolor och gymnasieskolor för att möta stadens behov framåt.

Förskola

Antalet barn i åldrarna 1–5 år bedöms öka med cirka 500 barn under planeringsperioden. Det motsvarar en ökning med cirka 5 procent fram till år 2025.

Grundskola

Antalet barn i åldrarna 6–15 år bedöms öka i hög takt under planeringsperioden. Fram till och med 2025 förväntas barn i grundskoleåldern öka med cirka 1 500 barn vilket motsvarar cirka 8 procent.

Gymnasieskola

Antalet barn och unga i åldrarna 16–18 år ökar under planeringsperioden. Fram till och med år 2025 förväntas denna åldersgrupp öka med cirka 11 procent, vilket motsvarar cirka 600 personer.

Visionsbild. Kopparlunden. Illustratör: Archus.

OMSORG OCH STÖD

Allt fler äldre och en demografi som ger ökande behov, tillsammans med en blygsam ökning av personer i arbetsför ålder ställer krav på hushållning av befintliga resurser.

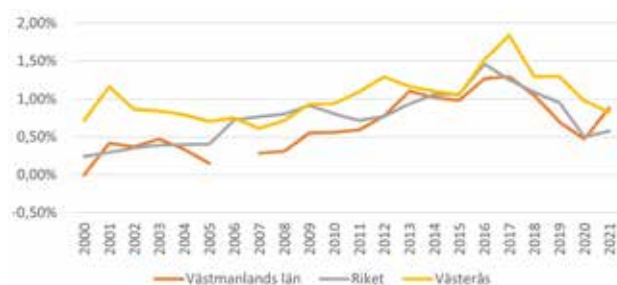
De yngre pensionärerna (65–79 år) bedöms minska i antal under planeringsperioden. Fram till år 2025 bedöms denna

åldersgrupp minska med 124 personer (-1 procent). Först år 2028 bedöms våra yngre pensionärer öka igen.

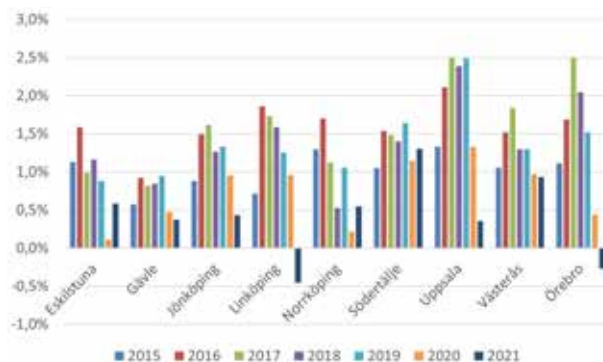
De äldre invånarna (80 år och äldre) ökar betydligt snabbare. Fram till 2025 bedöms pensionärer i åldern 80 år och äldre öka med cirka 1 800 personer eller 22 procent och fram till 2030 med 3 500 personer eller 43 procent.

Medelåldern för personer i särskilt boende inom äldreomsorgen är 85 år och medelåldern för personer med hemtjänst är 83 år. I åldersgruppen 90 år och äldre har 80 procent någon typ av insats och närmare 40 procent bor i särskilt boende.

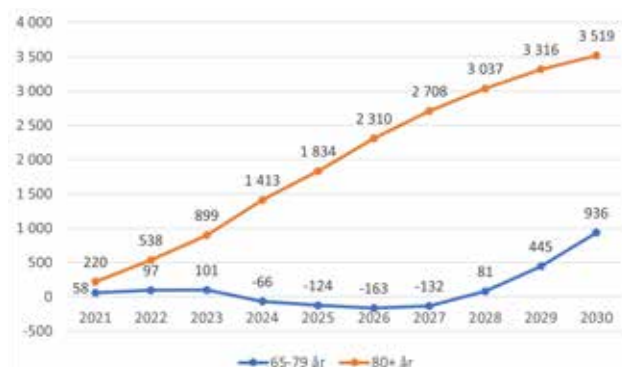
Befolkningsutvecklingsutfall i procent 2000–2020.
År 2021 är kalkyler utifrån halvårsutfall

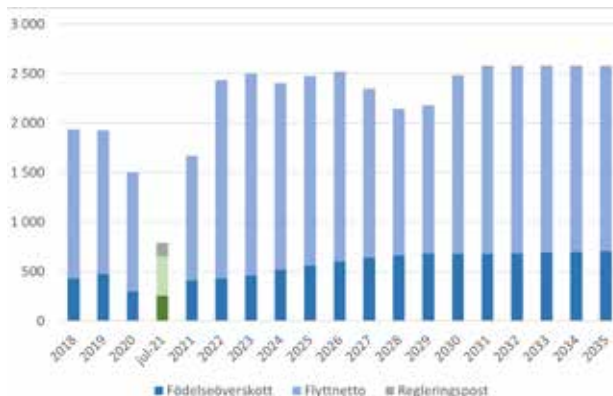
Befolkningsutveckling R9-kommunerna

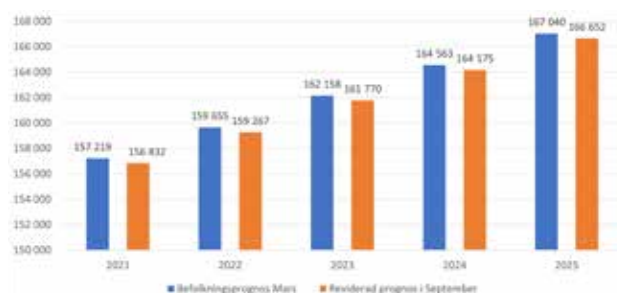
Accumulerad befolkningsökning av stadens äldre enligt befolkningsprognos 2021, jämfört med år 2020

Befolkningsutveckling i Västerås fram till 2035

Reviderad befolkningsprognos i september 2021

Västerås flyttnetto 2015–2021, antal personer

Illustration: BIG.

UPPLEVA OCH GÖRA

Framväxten av nya stadsdelar och förändringar i den offentliga miljön ställer krav på olika kulturella mötesplatser. Tillgången till kultur och fritid är en viktig aspekt när Västerås växer, inte minst för våra invånares välbefinnande men även för att vara en attraktiv plats för företagsetableringar.

BO, BYGGA, MILJÖ OCH TRAFIK

Västerås översiktsplan 2026 är ett styrdokument som är vägledande för fysiskt samhällsbyggande och planering. Översiktsplanen visar hur kommunen ska utvecklas på ett hållbart sätt. Utmaningarna är många; bostäder i livets olika skeden, tillgång till skola, omsorg och rekreation, klimatsmarta kommunikationer och bra förutsättningar för näringslivetableringar. Allt detta behöver utvecklas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. En ny översiktsplan för Västerås håller nu på att tas fram, vilken kommer att bli viktig för planeringen av Västerås framtida utveckling.

För att utveckla Västerås hållbart och klara de ökande reseströmmarna finns beslut att prioritera utveckling i tre city- och stationsnära stadsdelar; Kungsängen, Ängsgärdet och Kopparlunden. Utvecklingen av stadsdelarna Kungsängen och Ängsgärdet bedrivs i projektet Mälärporten som även omfattar det nya resecentrumet. Mälärporten och Kopparlunden kommer tillsammans att kunna omfatta uppemot 10 000 bostäder. Med Västerås nya resecentrum kommer tillgängligheten öka, både i ett regionalt perspektiv genom bättre kapacitet inom stationen, men också i ett lokalt perspektiv genom möjlighet till ökade flöden mellan city och Mälaren. I projektet slutförs de sista utredningarna

kopplade till resecentrums detaljplan. Utredningar om avloppsreningsverkets framtid och bussdepåns lokalisering pågår.

Bostadsbyggande

I Västerås finns det totalt cirka 75 000 bostäder. Västerås stad arbetar aktivt för att ge förutsättningar för ett fortsatt högt bostadsbyggande på flera platser. De största volymerna av bostadsbyggande planeras i Gäddeholm, Sätra, Öster Mälärstrand, Mälärporten (Kungsängen, Ängsgärdet) och Kopparlunden. Kompletterande bebyggelse planeras i de flesta stadsdelar och serviceorter, som stadsdelarna Bäckby, Södra Källtorp, Vallby, Önsta, Gideonsberg, Bjurhovda och Skiljebo samt serviceorterna Barkarö och Dingtuna.

Övrig stadsutveckling och exploatering

En ny översiktsplan för Västerås tas fram, vilken kommer att bli viktig för planeringen av Västerås framtida utveckling. I exploateringsprojekt säkerställs mark för planerade förskolor och skolor.

Efterfrågan på tillgänglig näringslivs- mark för både större och mindre etableringar är stor. För att tillgodose efterfrågan på näringslivs- mark pågår arbete med att ta fram ett tillägg till nuvarande översiktsplanen, för nya verksamhetsområden. Syftet med tillägget är också att ge ett juridiskt stöd för att kommunen ska kunna köpa mark som kan planläggas som mark för nya verksamheter. Flera detaljplaner pågår redan nu som kommer ge ny näringslivs- mark till försäljning. Vision Finnslätten ligger till grund för utvecklingen av Finnslätten där Västerås stad är engagerad

tillsammans med näringslivet och Mälardalens universitet. En åtgärdsvalsstudie är påbörjad för den framtida tillgängligheten till Finnslätten.

Infrastruktur

Västerås infrastruktur är utvecklad för fyra trafikslag (väg, järnväg, flyg och båt).

Västerås hamn moderniseras löpande. Muddring av farleden i Mälaren startade sommaren 2020 och kommer att bli klar i början av 2022.

Inför en ny planperiod för nationell transportplan har Västerås stad medverkat både i storregionala arbeten som En Bättre Sits – Systemanalys 2020 och Östra Mellansverige – Nodstadsrapporten. Lokalt arbetar Västerås stad med att belysa viktiga objekt med nationell betydelse som ombyggnad av bangård vid Västerås Central, Västerås Västra och Hjulstabron.

Kollektivtrafik

Under 2019 ökade resandet med kollektivtrafiken i Västerås kommun med 1,1 procent till 12,4 miljoner resor. Kollektivtrafiken har drabbats hårt av coronapandemin och det totala resandet minskade med 35 procent 2020 jämfört med 2019. 2020 års nivå har legat kvar under 2021 om än med en liten återhämtning från april till och med juni. Bedömningen är att corona kommer att påverka resandet även 2022.

För att utveckla kollektivtrafiken i Västerås är fokus att arbeta vidare med projektet Framtidens kollektivtrafik. Region Västmanland utreder placeringen av en ny bussdepå för stadsbusstrafiken. Det pågår även ett arbete för att utveckla tågsträckan Oslo–Stockholm.

NÄRINGSLIV OCH ARBETE

Under 2020 kom beskedet att Bombardier Transportation etablerar ett nytt globalt test- och teknologicenter på Finnslätten i Västerås. Det blir ett unikt centrum där produktion och ingenjörsfunktioner flyttar samman i en stor gemensam anläggning och dessutom bygger man ut och öppnar upp befintliga labb för externa användare och samarbeten. Även Northvolt har aviserat att verksamheten kring forskning och utveckling ska utvecklas vidare samt att kapaciteten för produktion och återvinning ska öka.

Att företag väljer att satsa på Västerås är viktigt av flera skäl. Det förutsätter dock tillgång till kompetens.

Regeringen kom därför med ett glädjande besked i början av 2021 när man tilldelade Mälardalens högskola universitetsstatus från 2022. Högre utbildning samt forskning och utveckling är nödvändigt för att attrahera, behålla och utveckla ett kunskapsintensivt och innovativt näringsliv.

Arbetsmarknad

Arbetslösheten i landet är nedåtgående sedan coronapandemins utbrott, så även i Västerås. Enligt senaste mätningarna (augusti 2021) så är den totala arbetslösheten nu 10,0 procent. Det är nästan 1 procent mindre än vid samma tidpunkt föregående år. Motsvarande siffra för riket är 7,7 procent. Varsel och nyinskrivna arbetslösa är viktiga indikatorer för arbetsmarknaden. Det mesta talar för att arbetslösheten har nått sin topp. Färre varslas, färre blir arbetslösa och fler får jobb.

Tillverkningsindustrin var tidigare den bransch i länet där flest personer omfattades av varsel, men sedan pandemin började sker flest varsel inom transport och magasinering. Antalet varsel har varit på en hög nivå även under 2021. Totalt har 796 personer till och med slutet av juni varslats om uppsägning i länet.

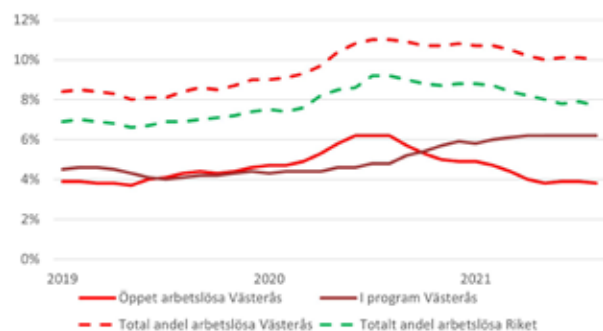
Nästan 13 500 personer i länet har någon gång omfattats av korttidsarbete. Av dessa arbetar knappt hälften inom

tillverkning. Hittills under 2021 har över 1 100 personer beviljats korttidsarbete i länet. Under 2021 finns flest inom hotell och restaurang.

Totalt under 2020 har det registrerats 166 konkurser i Västmanlands län. Det är ungefär lika många som under 2019. Konkurserna påverkade 362 anställda vilket var färre än 2019 då 524 anställda drabbades av konkurser. Konkurserna 2020 drabbade främst anställda inom handel samt hotell och restaurang. Totalt under året har 81 konkurser registrerats. Det är 33 färre än motsvarande period 2020. Nio av tio konkurser i länet är företag med inga eller upp till fyra anställda.

Under juni startade 74 nya företag, vilket totalt sett innebär 806 nya företag i länet under året. Det är det lägsta antalet nystartade företag under en och samma månad när vi blickar tillbaka tre år. Nystartade företag fluktuerar normalt mellan månader och år, men nedgången kan också bero på pandemins utdragna förlopp.

Arbetslöshet i procent per månad i Västerås

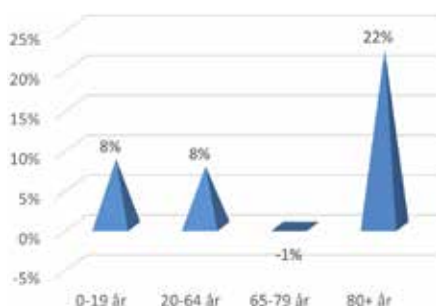
Bostadsbyggande i förhållande till befolkningsökning, Västerås 2014–2021

INDIKATOR

	Utfall 2018–2021	Mål 2018–2021
Antal färdigställda bostäder 2018–2021	4 000 (progn.)	5 000
Antal lägenheter i beslutade startbesked 2018–2021	5 000 (progn.)	5 000
Planreserv (utfall 30 juni 2021)	5 000	2 500

Befolkningsförändring 2020–2025

Västerås stad som arbetsgivare

Västerås stad är Västmanlands största arbetsgivare med omkring 11 000 medarbetare som varje dag möjliggör att välfärdsuppdraget till västeråsarna fullgörs. Uppdraget är omfattande, komplext och inom vissa verksamheter utmanande. Det utförs av engagerade och kompetenta medarbetare.

FRAMTIDENS KOMPETENS-FÖRSÖRJNING, LEDARSKAP OCH MEDARBETARSKAP

Att systematiskt och proaktivt arbeta med strategisk kompetensförsörjning är nödvändigt för att klara rekryteringsutmaningen. Strategisk kompetensförsörjning handlar om att förstå innebörden av att utveckla och behålla befintlig kompetens, attrahera och rekrytera ny kompetens samt att på bästa sätt utveckla och använda nya arbetsätt och roller.

Välfärdens behov av kompetens behöver tryggas. Heltid som norm är därför en prioriterad fråga för Västerås stad. Heltid som norm kan i förlängningen dessutom minska behovet av visstidsanställningar och leda till ökad jämställdhet, då det framför allt är kvinnor som innehar deltidsanställningar.

Ledarskap och ledarutveckling är ett viktigt och prioriterat område.

Chefsförsörjning är ett annat prioriterat område för Västerås stad. Det är viktigt att koppla ledarutvecklingen till chefsförsörjningen då Västerås stad har stora utmaningar framåt eftersom ett stort antal chefer går i pension de kommande åren. Fler interna chefsförmågor behöver identifieras, via till exempel aspirantprogrammet, för att delvis trygga den framtida chefsförsörjningen. Hösten 2021 har ett stadsgemensamt ledarskapsutvecklingsprogram börjat implementeras.

Medarbetarskap och medarbetarens uppdrag att leverera en väl utförd välfärdstjänst är av största vikt. Att ha en aktiv diskussion om medarbetarskap och ta stöd i Västerås stads bemötandekod bedöms vara framgångsfaktorer.

ATTRAKTIV ARBETSPLATS MED LIKVÄRDIGA FÖRUTSÄTTNINGAR

Chefer och medarbetare i olika kommunala förvaltningar kan ha mycket olika arbetsvillkor. Generellt kan man säga att chefer och medarbetare i Västerås stads tekniska förvaltningar har bättre förutsättningar än chefer och medarbetare i förvaltningar inom vård, skola och omsorg. Resurserna och förutsättningarna är genomgående ojämnt fördelade mellan de kvinnodominerade och de mansdominerade förvaltning-

arna. Med början 2018 och åren framöver bedrivs ett intensivt arbete i syfte att skapa mer jämställda förutsättningar inom Västerås stads alla förvaltningar.

Västerås stad har under flera år arbetat aktivt för att sänka sjuktalen och ligger bra till i jämförelse med andra. Målet är att sjukfrånvaron inte bör överstiga 5 procent. Under 2020 uppgick sjuktalen till omkring 7,4 procent, framför allt beroende på regelverket avseende sjukskrivning med anledning av covid-19. Senaste utfallet visar på att sjukfrånvaron sjunkit till 6,1 procent (augusti 2021). Ett strategiskt och aktivt arbetsmiljöarbete bedrivs för att på sikt kunna nå målet avseende sjukfrånvaron.

COVID-19

Efter mer än ett år med en pandemi, behöver vi ta ställning till det nya normala arbetslivet och nya arbetssätt. Tiden med pandemin har bland annat krävt av oss – och lärt oss – att arbeta mer digitalt och på distans. I takt med att flera blir vaccinerade mot covid-19 behöver vi dra lärdom av åren 2020–2021 och ha ett gemensamt förhållningssätt i Västerås stads förvaltningar framåt för att tillsammans skapa ett modernt, flexibelt och hållbart arbetsliv.

Västerås stad är en stor och komplex organisation med förvaltningar med olika uppdrag och verksamheter samt med olika förutsättningar och krav. För flertalet medarbetare kommer arbetet framöver att utföras på arbetsplatsen, precis som innan och under pandemin. För en del kommer det dock att fortsatt vara möjligt med distansarbete och ett mer flexibelt arbetssätt.

Något som vi behöver bära med oss och vara ödmjuka inför är att vi idag inte har kunskap om alla frågor och heller inte alla svar som det mer flexibla arbetssättet innebär. Det kräver att vi fortsätter att samarbeta och samproducera för att hitta nya smarta lösningar. Viktigt är att utvärdera våra arbetssätt efter hand och ha en beredskap att förändra och anpassa efter de erfarenheter vi gör. Vi har idag inte all kunskap om de långsiktiga konsekvenserna av distansarbete. Därför följer vi aktivt forskningen om detta.

Ekonomiska förutsättningar 2022–2025

DET SVENSKA KONJUNKURLÄGET

Trots omfattande restriktioner och vågor av hög smittspridning befinner sig ekonomin i en återhämningsfas både globalt och i Sverige. Under 2021 beräknas konjunkturen stärkas allt snabbare och prognosen för svensk BNP-tillväxt är dryga 3 procent, vilket skulle innebära att raset från 2020 hämtas igen.

Att BNP i princip hamnar på samma nivå som två år tidigare skulle normalt sett beskrivas som två förlorade år. Men utifrån den berg- och dalbana som pandemin försatt världsekonomin i framstår återhämtningen snarast som en framgång, när man betänker de dramatiska nedgångarna i ekonomierna under våren 2020.

Redan i år, det andra pandemiåret, kommer alla vuxna i Sverige som så önskar kunna ges skyddande vaccin. I takt med sjunkande smitta och minskad vårdbelastning har restriktionerna mildrats, vilket framför allt under hösten antas ge extra skjuts till konjunkturen.

Mycket talar för att Sverige, samt en rad utvecklade länder, når en bra bit på vägen under 2021. Både i år och 2022 beräknas hög BNP-tillväxt. I Sverige och andra länder förutsätts tillväxten i hög grad drivas av hushållens konsumtion, som alltmer kan riktas mot de tjänstenäringsområden som drabbats hårdast av restriktioner. Det ger med tiden en allt starkare återhämtning för antalet arbetade timmar i Sverige. Utsikterna för en snar och snabb uppgång i antalet sysselsatta kommer dock att begränsas av en uppgång i medelarbets-tiden, som sker när allt fler anställda går upp i arbetstid. Medelarbets-tiden kommer i år att drivas upp av dels ett lägre nyttjande av systemet för korttidspermitteringar, dels genom sjunkande sjukfrånvaro. Det kommer att dröja flera år innan arbetsmarknaden är återhämtad efter pandemin. Förutom mer arbete per sysselsatt i år och nästa år, antas krisen driva på en strukturomvandling. Det kommer att vara en stor utmaning att förbättra matchningen på arbetsmarknaden, genom utbildning och omskolning, för att bryta trenden för framför allt utsatta gruppers arbetslöshet. En del av de jobb som har gått förlorade kommer sannolikt inte tillbaka. Trots en

tämligen snabb svensk konjunkturuppgång beräknas i scenariot andelen arbetslösa i flera år överstiga nivån som gällde före pandemin. I den senaste prognosen ebbat lågkonjunkturen ut först 2024.

Trots den skarpa lågkonjunkturen och mycket omfattande finanspolitiska satsningar står de svenska offentliga finanserna starka. De stora underskotten i den offentliga sektorns finansiella sparande 2020 och 2021 ändrar inte detta.

Skatteunderlaget ökar relativt långsamt de kommande åren. Det viktigaste måttet på skatteunderlagstillväxten, den reala ökningstakten 2018–2024 beräknas dock bli i paritet med den historiska utvecklingen under 2000-talet. Men det förutsätter konjunkturell återhämtning samt att pris- och löneökningarna på sektorns kostnader förblir måttliga hela vägen fram till 2024.

KOMMUNERNAS EKONOMISKA LÄGE FRAM TILL 2025

I skatteunderlagsprognosen som kom under september månad räknar SKR med att skatteunderlagstillväxten 2021 blir 4,3 procent och efter det sjunker skatteunder-

lagstillväxten marginellt mellan åren för att år 2024 ligga på 3,3 procent. Det är en högre tillväxt än vad som presenterades i augustiprognosen. Den ändrade bedömningen beror på en mer positiv samhälls-ekonomisk utveckling samt förslag kring finansiering enligt budgetpropositionen 2022.

Skatteunderlagsprognosen vilar på en konjunkturprognos 2021–2022 samt ett medelfristigt scenario fram till 2024 där svensk ekonomi når normalkonjunktur mot slutet av 2023.

Jämfört med föregående prognoser antas BNP och arbetade timmar stiga snabbare under 2021. En större del av den förutspådda konjunkturuppgången är därmed avklarad vid 2021 års utgång, vilket innebär en snabbare återhämtning än tidigare förutspått. Detta leder då till en lägre återhämtning kommande år, vilket inte minst slår på kalkylåren 2023–2024 i senaste skatteunderlagsprognosen. År 2022 är också ett år då stora delar av coronastöden förväntas att avvecklas.

Uppgången för sysselsättningen, efter den djupa konjunktursvackan 2020, antas ske med fördröjning i förhållande till

NYCKELTAL FÖR SVENSK EKONOMI	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BNP *	-2,9	4,3	3,6	1,6	1,4	1,4
Sysselsättning, timmar	-3,8	2,2	2,8	1,2	0,7	0,8
Relativ arbetslöshet, procent	8,8	9,0	8,5	8,1	7,8	7,5
Timlön, nationalräkenskaperna	4,9	2,5	1,6	2,5	2,6	3,0
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,1	2,9	2,5	2,5	2,6	3,0
Inflation KPIF	0,5	2,2	2,1	1,8	2,0	2,0
Inflation KPI	0,5	1,9	2,1	1,9	2,3	2,4

* Kalenderkorrigerad

Källa: SKR cirkulär 20:32, för BNP och inflation kommer uppgifterna från SKR:s ekonomirapport. Där inte annat anges är det procentuell förändring.

SKATTEUNDERLAGSPROGNOS PROCENTUELL FÖRÄNDRING	2020	2021	2022	2023	2024	2020–2024
SKR augusti 2021 (föregående)	2,1	3,7	3,6	3,4	3,1	15,9
Regeringen september 2021	2,0	4,3	3,8	2,8	2,8	15,7
ESV september 2021	2,2	3,9	3,0	3,3	3,5	15,9
SKR september 2021 (aktuell)	2,1	4,3	4,2	3,7	3,3	17,6

återhämtningen för BNP. Antalet sysselsatta bedöms öka relativt sett långsamt, bland annat som följd av en stigande medelarbetstid. Löneökningstakten förväntas också framöver att bli lägre än historiskt vilket påverkar skatteunderlagstillväxten.

STATENS BUDGET FÖR 2022

Regeringens budgetproposition bygger på ett scenario där vi kommer se en fortsatt snabb återhämtning av BNP och arbetade timmar under 2021 och 2022. Detta är den största väsentliga skillnaden mellan budgetpropositionen 2022 och tidigare aviserad vårproposition. Arbetsmarknaden återhämtar sig långsamt vilket innebär att regeringen räknar med ett sysselsättningsgap även under 2022. Arbetslösheten bedöms fortsätta stiga under 2021 för att sedan minska kommande år för att beräknas uppgå till cirka 7 procent av den totala arbetskraften till 2023 då landet bedöms nå "normalkonjunktur" igen efter pandemin.

Generella statsbidrag

I budgetpropositionen för 2022 föreslår regeringen att de generella bidragen till kommunerna kommer att förstärkas med ytterligare 2,1 miljarder kronor per år. Under 2024 tillkommer ytterligare generella bidrag med 2,7 miljarder kronor. Dessa medel har tidigare varit riktade satsningar mot äldreomsorgen för att bland annat minska antalet timanställda, öka antalet sjuksköterskor samt investera i äldreboenden. Enligt propositionen lyfts dessa satsningar in i den kommunal-ekonomiska utjämningen och blir generella bidrag från och med 2024 vilket är välkommet.

Övriga regleringar som påverkar de generella bidragen enligt finansieringsprincipen motsvarar en ökning med 361 mnkr för 2022 jämfört med budgetpropositionen för 2021.

Nedan beskrivs de största ingående delarna i budgetpropositionens förslag om övriga regleringar under planperioden.

Foto: Per Groth.

Gemensam verksamhet

Regeringen har avsatt 109 mnkr för 2023 och 219 mnkr för 2024 för ersättning till kommunerna för det föreslagna nya lagstadgade ansvaret, att arbeta med brottsförebyggande arbete. Förslaget presenteras i utredningen SOU 2021:49 Kommuner mot brott.

Barn och omsorg

För att stärka skolbiblioteken och främst tillgången till dessa föreslås 25 mnkr per år till och med 2023.

I syfte att höja kunskapsresultaten föreslås en utvidgning av den obligatoriska lovskolan samt en möjlighet till två timmars extra studietid per vecka för elever som behöver detta. För detta föreslår regeringen 121 mnkr 2022, 246 mnkr 2023 samt 242 mnkr 2024. Dessa belopp tillförs kommunerna genom de generella bidragen. Medlen är en omfördelning från befintliga statsbidragen för lovskola och läxhjälp. Tidigare satsning på lovskola minskar de generella bidragen med -350 mnkr per år och kvar av denna tidigare satsning blir 27 mnkr 2022, 52 mnkr 2023 samt 67 mnkr 2024. Det hela sammantaget blir en nettominusning av de generella bidragen under planperioden.

Utvecklingsarbete med att digitalisera de nationella proven har försenats vilket

medför att försöksverksamheten behöver förlängas. Därför föreslår regeringen att tillföra 48 mnkr mellan åren 2022 och 2024 samt att statsbidrag kopplat till försöksverksamheten utökas med 14 mnkr under 2022. Utöver dessa riktade statsbidrag utökas det generella anslaget med 61 mnkr 2022 samt 2023.

Regeringen föreslår att 30 mnkr avsätts för skyldigheten att erbjuda inledande kartläggning och validering inom Komvux för 2022. Beloppet utökas 2023–2024 till 60 mnkr.

För implementering av en reform för utökad antal gymnasiala yrkesutbildningsplatser föreslår regeringen en förstärkning till kommunerna med 170 mnkr årligen under perioden 2023–2026.

Regeringen vill stärka det aktiva skolvälet och anser att utveckling på området behövd. Därför föreslås ett gemensamt skolväletssystem. Systemet ska omfatta både kommunala och fristående skolor. För detta ändamål föreslår regeringen 70 mnkr för 2022 samt aviserar 128,5 mnkr för 2023 och 42,5 mnkr för 2024. Denna satsning förväntas minska kommunernas kostnader på sikt vilket medför att de generella bidragen minskar under 2024 med 86 mnkr.

För att öka deltagandet i förskolan bland barn 3–5 år samt för att stärka barns språkutveckling föreslår regeringen

satsningar om 54 mnkr 2023 samt 93 mnkr 2024. Kommunerna kompenseras för detta genom att anslaget för kommunalekonomiska utjämnningen utökas med 4 mnkr 2023 samt 80 mnkr 2024. Läslyftet föreslås även att förlängas för att sedan permanentas 2024. Läslyftet har tidigare aviserats och innefattar 100 mnkr per år till och med 2023.

Vård och omsorg

Fast omsorgskontakt i hemtjänst från 1 juli 2022 regleras med 348 mnkr 2022 och 684 mnkr 2023 (ingår i generella statsbidraget). Beloppet är utifrån finansieringsprincipen.

Stärkt rätt till assistans baseras på huvudförslaget att fler barn har rätt till personlig assistans. Sjukvårdande insatser ska kunna räknas in i assistanstiden och egenvården regleras. Budgetförändringar till följd av dessa förslag innebär för kommunernas räkning att kostnaderna förväntas minska med 196 mnkr under 2023 samt 392 mnkr under 2024. Därav följer att de generella bidragen genom finansieringsprincipen minskar under dessa år.

Schablonersättningen för personlig assistans ökar med 1,5 procent per timme.

Riktade statsbidrag (större satsningar)

Barn och utbildning

Regeringen föreslår i budgetpropositionen en fortsatt satsning mot skolan och förlänger den så kallade skolmiljarden ytterligare ett år. Bedömningen är att utformningen kommer ske på samma sätt som för 2021 och Västerås andel bedöms även under 2022 till 15 mnkr.

Ett nytt samlat statsbidrag föreslås införas för förskolan som innebär att två befintliga statsbidrag slås samman. Statsbidraget kan bland annat användas för att stärka det kvalitetshöjande arbetet i förskolan och minska barngruppernas storlek. För 2022 uppgår statsbidraget till cirka 1,7 miljarder kronor. Regeringen aviserar också en förstärkning av det samlade statsbidraget med 296 mnkr för 2023 och 257 mnkr för 2024.

Regeringen föreslår en förstärkning av det så kallade likvärdighetsbidraget med 323,5 mnkr inför 2022. Statsbidraget uppgår då till 6,5 miljarder kronor och föreslås succesivt att trappas upp till 8,7 miljarder kronor 2024. Tidigare generellt bidrag för lovskola förs över till detta riktade statsbidrag och blir då en del av finansieringen

till denna höjning, vilket vi också ser då de generella bidragen (netto) minskas under planeringsperioden.

Statsbidraget för regionalt yrkesvux, inklusive kombinationsutbildningar, bör enligt propositionen utökas för 2022 och framåt. Regeringen föreslår att statsbidraget tillförs 1 540 mnkr 2022. Avsikten är att kommunerna ska ingå samverkansavtal med varandra och att individerna fritt ska kunna söka gymnasial yrkesutbildning som erbjuds inom ramen för ett sådant avtal.

Vård och omsorg

Det tillfälliga statsbidraget till kommuner som har tagit emot många nyanlända i relation till antalet invånare förlängs och föreslås omfatta 200 mnkr för vardera åren 2022, 2023 och 2024. För 2022 fördelas medlen till 58 kommuner. Västerås beräknas inte vara en kommun som dessa medel riktas till.

En förlängning görs 2022 och 2023 av de riktade statsbidragen för att minska timanställda i äldreomsorgen, öka antalet sjuksköterskor på särskilda boende, investeringsbidrag till särskilda boende med mera, på sammanlagt 3,9 miljarder kronor per år. Dessa medel övergår under

2024 till att bli generella, därav ökning med 2,7 miljarder kronor från och med 2024.

Förstärkning av äldreomsorgslyftet 2022 och 2023 med 1 200 respektive 700 mnkr. Totalt omfattar äldreomsorgslyftet 1 700 mnkr för 2022 och 2023.

EKONOMISKT LÄGE I VÄSTERÅS STAD 2021

Prognosen för 2021 är ett överskott om 644 mnkr, att jämföra med budgeten på 72 mnkr. Att prognosen är positiv beror främst på högre skatteintäkter. På intäktsidan finns även icke budgeterade statsbidrag för corona för sjuklöner men minskade intäkter för uthyrning. Kostnaderna avviker negativt för skyddsplaceringar för personer utsatta för våld i nära relationer samt familjehemsplaceringar av

barn och unga inom individ- och familjeomsorgen och för kollektivtrafiken.

Realisationsvinster av anläggningstillgångar är 140 mnkr, huvudsakligen från försäljning av tomträtter. Realisationsvinster vid aktie- och fondförsäljning med 95 mnkr ingår i finansnettot.

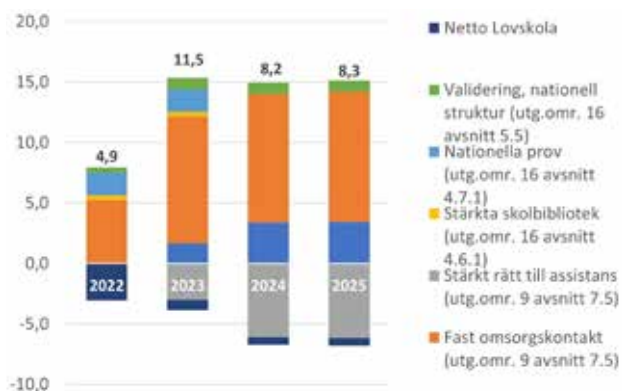
I enlighet med årsplan 2021 så beräknas likviditeten ligga på cirka 1,2 miljarder kronor under året. Västerås stad kommer därmed att börja låna för att finansiera investeringarna och prognosen är att låneskulden kommer uppgå till cirka 0,3 miljarder kronor vid årets slut, vilket är bättre än budget. Att resultatprognosen är betydligt bättre än budget samt att investeringsnivån inte beräknas komma upp i budgeterad nivå är orsakerna till att skulden kommer vara lägre än budgeterat.

Underskott bedöms i individ- och familjenämnden, tekniska nämnden, näm-

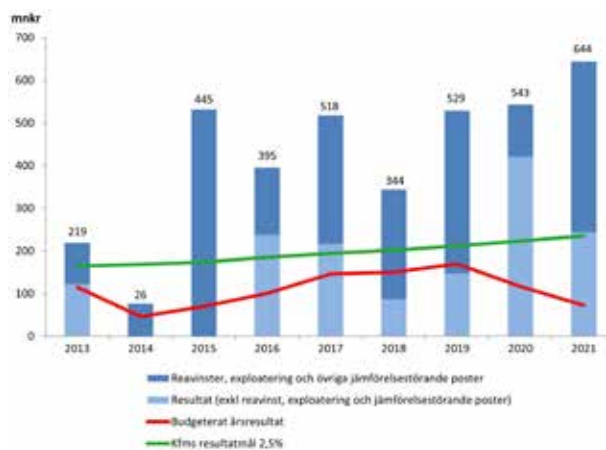
den för idrott, fritid och förebyggande samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. Pandemins påverkan på nämnderna är fortsatt stor med en negativ påverkan med 43 mnkr totalt för Västerås stad. Det förklarar huvuddelen av budgetunderskottet i tekniska nämnden och nämnden för idrott, fritid och förebyggande.

I budgeterade resultat ingår inte eventuella vinster vid försäljning av anläggningstillgångar och värdeförändringar på finansiella placeringar. De senaste åren har vinster vid försäljning av anläggningstillgångar och resultatet för exploateringsverksamheten varit i storleksordningen 150–200 mnkr. Vinsterna uppkommer framför allt genom att vi har låga bokförda värden på mark. Försäljningar av anläggningstillgångar i form av tomträtter minskar på sikt de årliga intäkterna för tomträttsavgälder.

Utökning generella bidrag Västerås enligt BP22, mnkr

Resultatutveckling, mnkr

Reavinst och exploateringsvinster, mnkr

Diagram ovan visar Västerås stads totala resultat. Av diagrammet framgår att tora delar av Västerås stads resultat har åstadkommit genom jämförelsestörande poster i form av reavinst, exploateringsresultat och övriga jämförelsestörande poster (mörkblå del).

Budget 2022 och planering 2023–2025

Även före pandemin förväntades en svagare utveckling av skatteintäkterna de kommande åren jämfört med tidigare år till följd av en åldrande befolkning. SKR:s prognoser är mer hoppfulla inför 2022 med en ökad BNP-tillväxt och uppåtgående konjunktur, men prognosen visar också på minskad sysselsättning och ökad nivå av arbetslöshet, det senare dämpar skatteunderlagsutvecklingen. SKR, Sveriges kommuner och regioner, bedömer samhällsekonomi som stadig men med utdragen återhämtning mot en normalkonjunktur 2023.

Tillsammans med fortsatta demografiska utmaningar riskerar det att leda till svagare resultat samtidigt som investeringsbehovet är stort. Till detta kommer osäkerhet kring coronavirusets effekter på verksamhet och ekonomi. Det är av största vikt att upprätthålla resultatnivåer som anses motsvara god ekonomisk hushållning för att kostnader och skulder inte ska flyttas över på kommande generationer.

Under planeringsperioden förväntas ekonomin vara ansträngd vilket ställer krav på prioriteringar, effektiviseringar samt att tillvarata marginaeffekter som uppstår i en växande verksamhet. Nämndernas behov i planeringsunderlaget inklusive resultatmål är cirka 0,8 miljarder kronor större än tillgängliga intäkter.

Detta förutsatt en oförändrad skattesats och efterlevnad av uppsatta resultatmål.

RESULTATBUDGET 2022

I årsplan 2022 föreslås resultatet vara 149 mnkr (exklusive reavinster och exploatering) vilket innebär 1,6 procent av skatteintäkter, statsbidrag och kommunal utjämning. Det innebär att det finansiella målet som kommunfullmäktige tidigare beslutat om ej uppfylls under 2022.

Kostnadsökningen 2022 för verksamhetens kostnader landar på 403 mnkr (4,5 procent). Detta ska jämföras med intäktsökningen för 2022, det vill säga 498 mnkr (5,5 procent). Dessa siffror är exklusive justering för finansiella poster.

Verksamhetens nettokostnad i budget 2021 uppgår till 9 084 mnkr och förväntas öka till 9 487 mnkr 2022.

FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED BUDGET FÖREGÅENDE ÅR, MNKR

	Budget 2021	Budget 2022
Skatteintäktsökning	312	498
Finansnetto förändring	-4	-84
Intäktsökning	322,2	413
KOSTNADER		
Demografisk effekt	-185	-67
Pris- och löneökning	-80	173
Effektiviseringsbehov	80	0
Lokal ersättning		-41
Kompensation investeringar (volym)		0
Kompensation investeringar (reinvesteringar)		0
Justering ambitionsnivåer		0
Prioritering/omprioritering samt effekt tidigare beslut	-110	-120
Justerat resultatkrav exploatering, fastighet		0
Övriga kostnadsökningar	-13	0
Äldreomsorgssatsning	-59	0
Justeringspost externa finansposter		66
Summa kostnadsökning inklusive besparing	-366	-337
Resultat	73	149
Resultat exklusive realisationsvinster och exploatering av skatteintäkter (%)	0,8%	1,6%
Budgetreserv	20	40

BUDGETANSLAG PER NÄMND, MNKR

	Budget 2021	Budget 2022
Förskolenämnden	1 025,7	1 075,1
Grundskolenämnden	2 132,8	2 249,9
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	902,4	918,1
Skultuna kommundelsnämnd	124,6	129,4
Äldrenämnden	1 737,8	1 802,3
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	883,3	927,0
Individ- och familjenämnden	893,7	923,8
Överförmyndarnämnden	15,3	15,8
Kulturnämnden	203,2	211,0
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	287,9	302,7
Tekniska nämnden	469,8	517,9
Byggnadsnämnden	28,4	29,2
Miljö- och konsumentnämnden	22,3	23,2
Kommunstyrelsen	215,0	219,4
Kommunrevision	4,8	4,9
Valnämnden	6,3	6,8
Summa	8 953,0	9 357,0
Förändring i %		4,5

Nämndernas ramar utökas från 8 953 mnkr till 9 357 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 403 mnkr eller 4,5 procent. Utöver detta tillkommer cirka 25 mnkr i riktade sökbara statsbidrag till äldrenämnden. Inkluderas dessa blir ökningen 428 mnkr inför 2022 till nämnderna.

Regeringen har under 2021 tillskjutit medel för att täcka kostnader på grund av corona. Fortsätter pandemin under 2022 finns risk för ökade kostnader i form av extra personal och skyddsutrustning. Kostnaden uppkommer framför allt inom äldrenämnden men också inom nämnden för personer med funktionsnedsättning. Även andra nämnder drabbas, främst på grund av bortfall av intäkter för bland annat kultur- och idrottsverksamhet.

Finansiering av den kommunala verksamheten

Finansiering av den kommunala verksamheten utgörs av skatteintäkter, utjämning och generella bidrag, riktade statsbidrag, taxor och avgifter samt finansnettot inklusive utdelning från Västerås Stadshus AB.

Kommunal skattesats

Budgetförslag för 2022–2025 bygger på en oförändrad kommunal skattesats på 20,36 procent för Västerås.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

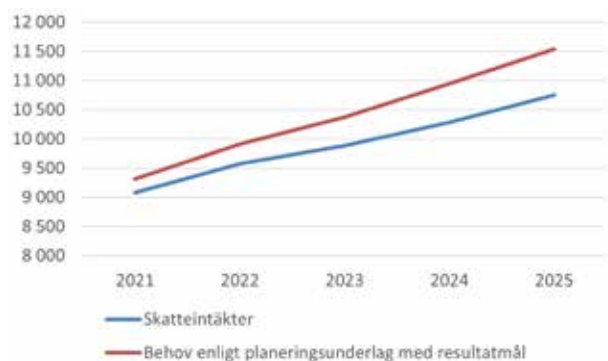
Kommunens största intäkter är skatteintäkter inklusive generella bidrag och utjämning mellan Sveriges kommuner. Det omfattar totalt 9 576 mnkr i budget 2022.

Av diagrammet framgår att skatteintäkter och inkomstutjämningen är de största delarna i skattesystemet. Västerås stad är nettobetalare (på grund av en bedömd mer fördelaktig struktur än rikssnittet) i kostnadsutjämningen och får därmed ett avdrag med totalt 66 mnkr. Detsamma gäller inom LSS där avdraget är 106 mnkr.

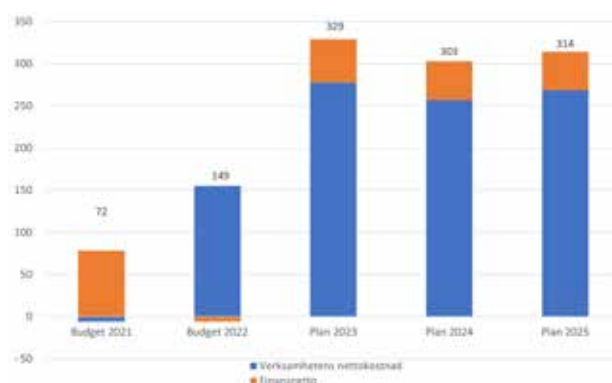
Regleringsposten minskar väsentligt i budget 2022 i förhållande till 2021 (cirka 70 mnkr) och bedöms omfatta 394 mnkr nästkommande år. Regleringsposten påverkas av ändrade statsbidrag.

Budgeten baserar sig på SKR:s skatteunderlagsprognos från september 2021. Befolkningen 1 november 2021 styr skatteintäkterna och enligt reviderad prognos för 2021 bedöms befolkningen öka med 1 148 personer till och med november 2021. En minskning med 242 personer jämfört med prognosen som togs fram i mars 2021.

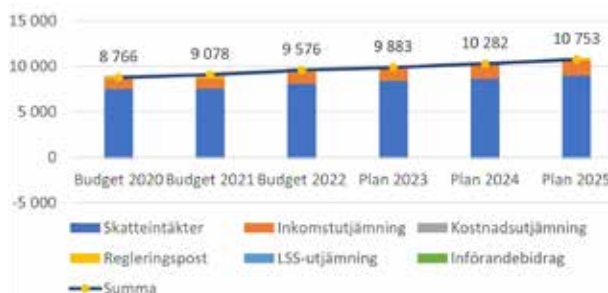
Skatteintäkter och behov enligt planeringsunderlag

Årets budgeterade resultat, mnkr

Totala skatteintäkter, generella bidrag och utjämning, mnkr

Årlig ökning av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning, mnkr

Tabell, skatteintäktsökning jämfört med budget föregående år. Införandebidraget på grund av nya kostnadsutjämningsystemet omfattar 132 mnkr 2020, 69,4 mnkr 2021, 20,5 mnkr 2022 och 0 mnkr 2023.

Den nerdragna befolkningsökningen möts upp av en positivare prognos över rikets skatteunderlag och BNP-tillväxt samt nya generella bidrag enligt budgetpropositionen 2022.

Skatteintäkter, utjämning och generella bidrag ökar under kommande period, men den förväntade ökningen avtar under åren 2023 och 2024. För Västerås stad påverkar det nya kostnadsutjämningsystemet ekonomin negativt, och införandebidraget tas bort under 2023. Skatteintäktsökningen 2022 är 498 mnkr (5,5 procent). Det beror till största delen på ökade skatteintäkter och inkomstutjämning, 630 mnkr. Regleringsposten samt införandebidraget minskar enligt prognos med 118 mnkr. Utöver det ökar kostnaderna för LSS utjämningen samt kostnadsutjämnningen med 19,5 mnkr sammantaget medan fastighetskatten bedöms öka med 5 mnkr.

Inför 2023 bedöms skatteintäkter, utjämning och generella bidrag endast öka med 307 mnkr. Skatteintäkter tillsammans med inkomstutjämning bedöms öka med 420 mnkr, denna ökning reduceras av att införandebidraget tas bort i sin helhet (20 mnkr) samt att regleringsposten inte ökar lika mycket som tidigare (110 mnkr) vilket ger mindre i bidrag 2023 jämfört med 2022.

Finansnetto

Västerås stads finansnetto består av utdelning från kommunala bolag, finansnettot för internbanken, avsättningar till pensionsskulden samt värdeförändringar på placerade medel.

Vid ingången av 2021 fanns ingen upplåning för att finansiera Västerås stads egna investeringar. All inlåning som fanns i

Västerås stad var för att finansiera de kommunala bolagens anläggningstillgångar.

Prognosen för 2021 är att upplåningen för Västerås stads egna investeringar kommer att uppgå till 300 mnkr. Västerås stad har en omfattande låneportfölj med varierande löptider, varför den genomsnittliga räntekostnaden är något högre än dagens räntenivåer. Räntenivån för nyupplåning bedöms fortsatt vara låg under planeringsperioden. Finansnettot bedöms vara 60 mnkr 2022 och bedöms sedan att sjunka i takt med den ackumulerade belåningen som investeringsplanen för Västerås stad för med sig.

Utdelning kommunala bolag

Västerås stads utdelning från Västerås Stadshus AB prognostiseras till 28,8 mnkr för 2021 års resultat, vilket delas ut efter

Västerås Stadshus AB:s bolagsstämma 2022. Utdelningen baseras till största del på utdelning från Mälarenergi AB under 2022 utifrån bolagets resultat 2021. Mälarenergis resultat 2021 förväntas bli betydligt högre än föregående år, baserat på deras senaste prognos. Västerås stad beräknas även få en utdelning från Mälarenergi på cirka 0,4 mnkr.

Demografi- och volymökningar

Den demografiska effekten bedöms enligt budgetförslaget medföra ramkompensation motsvarande 67 mnkr under 2022. Detta belopp inkluderar då reducerad ram enligt prognos för 2021 då relevanta reviderats. Ramkompensation exklusive revidering uppgår till 95,5 mnkr för 2022.

Pris- och lönekomensation

För 2022 motsvarar pris- och löneökningar cirka 173 mnkr för Västerås stad eller 1,9 procent. Samtliga styrelser och nämnder kompenseras fullt ut för ökade löner och priser inom sina verksamheter.

Verksamhetsutveckling/ Effektivisering

Effektiviseringar kommer inte budgetmässigt att behövas under 2022 tack vare en starkare skatteprognos i oktober samt ett lägre budgeterat resultat jämfört med det långsiktiga målet om 2,5 procent. Men

för att kunna efterleva det finansiella målet kommande år under planeringsperioden så kommer effektiviseringar behövas, givet bibehållen skattesats.

Politisk satsning

I 2022 års budget är effekten av politiska satsningar 121 mnkr. Det inkluderar då även effekter från tidigare år. Satsningar i årets budget utgår från prioriterade områden inom 140-punktsprogrammet. Satsningar inom barn- och utbildningsområdet innefattar bland annat kvalitetshöjande insatser, ökad vistelsetid, insatser för att förhindra utanförskap samt stärkt introduktionsprogram. Övriga satsningar berör äldreomsorgen genom en kvalitetssatsning samt satsningar för att främja tryggheten och klimatarbetet i staden. Mer om dessa satsningar under respektive nämndruta.

Kommungemensam reserv

2022 budgeteras en kommungemensam reserv motsvarande 40 mnkr. 28 mnkr av dessa är öronmärkta till de här specifika viljeriktningarna:

- 2 mnkr avser ekonomisk avsättning för finansiering av Scenkonstbiennalen.
- 10 mnkr avser medel för att arbeta med detaljplaner.
- 10 mnkr avser medel för att arbeta med styckebyggartomter.
- 1,5 mnkr avser initiering av Västerås klimatlöfte.

- 0,5 mnkr avser utökade livsmedelskontroller.
- 2 mnkr avser satsning på ekosystemtjänster samt samordnad varudistribution.
- 2 mnkr avser riktat arbete för att utveckla Västerås som universitetsstad.

Övriga 12 mnkr avser medel avsatta för att klara minskade skatteintäkter eller andra oförutsedda händelser.

Förutom den kommungemensamma reserven finns en satsning för jämställda löner motsvarande 5 mnkr samt en satsning inom kommunstyrelsens ram för trygghetsskapande arbete.

Från och med 2023 och framåt är den budgeterade planeringsreserven 30 mnkr.

Driftkostnadseffekt av tidigare beslut

Effekt av tidigare beslut omfattar totalt 10,4 mnkr 2022.

År 2022 sätts 2 mnkr av för Scenkonstbiennalen, som en ettårsatsning. Fredriksbergsbadet planeras att stå klart 2022. Badet bedöms få en driftskostnad på cirka 3,7 mnkr, det vill säga 3,4 mnkr mer än tidigare beslutad driftbudget. Det har även beslutats om en tillfällig satsning kring trygghetsskapande insatser (två tjänster) och ram om 5 mnkr ges tillfälligt till kommunstyrelsen för detta ändamål. Satsningen gäller fram till 2023.

Tillberga sporthall planeras att byggas ut med en liten sporthall, vilket bedöms

DEMOGRAFI- OCH VOLYMÖKNING, MNKR		PRIS- OCH LÖNEKOMPENSATION, MNKR	
	Budget 2022 Majoritetens förslag		Budget 2022 Majoritetens förslag
Barn och utbildning	2	Barn och utbildning	88
Omsorg och stöd	63	Omsorg och stöd	63
Uppleva och göra	1	Uppleva och göra	8
Bygga, bo, miljö och trafik	0	Bygga, bo, miljö och trafik	9
Gemensam verksamhet	0	Gemensam verksamhet	6
TOTALT	67	TOTALT	173

medföra 1 mnkr i ökad hyreskostnad från 2023.

Hamnen bedöms behöva tillskjutande ram för att täcka investeringarna. Dock så är bedömningen att investeringstakten gör att medel ej behöver tas i anspråk under 2022. Medel om 2,7 mnkr finns istället avsatta under 2023–2024.

Inför 2024 finns beslut att finansiera utomhus-SM med 5 mnkr, som en ettårs-satsning.

Val

I budget för 2022 avsätts 4,6 mnkr för att kunna genomföra val till riksdag, region och kommun 2022 och 4,5 mnkr 2024 för att kunna genomföra EU-valet.

Resultatkrav fastighetsnämnden

Resultatkrav för fastighetsnämnden är oförändrat inför 2022. Inom fastighetsdriften finns ökade kostnader på grund av att rivning av byggnader, när man bygger ersättningsskolor, redovisas som en kostnad för året. För 2022 uppskattas dessa kostnader till 11,5 mnkr. Rivnings-

kostnaden redovisades tidigare som en investering. Utrymmet för underhållsåtgärder påverkas i förhållande till storleken på denna kostnadspost. Exploateringsverksamheten budgeteras med överskott om 30 mnkr likt föregående år, varav 10 mnkr ska användas för att finansiera kostnaderna i projekt kring detaljplaner.

Internhyra

Energieffektiviseringsinvesteringar finansieras inte idag av internhyresmodellen. För att finansiera energieffektiviseringsåtgärder har fastighetsnämnden minskat sina underhållsinsatser. Det bedöms inte vara långsiktigt hållbart eftersom standarden på Västerås stads fastigheter försämras. Kostnaden för genomförda energieffektiviseringsinvesteringar bedöms totalt vara 20–30 mnkr inför 2022. I planeringen finns en höjd hyresnivå med 10 mnkr 2022 och 10 mnkr 2023, för att öka fastighetsunderhållet. Den höjda ramen kommer fördelas ut på beställarna som ska finansiera hyreshöjningen.

Övrigt

Kostnaden för utbetalda pensioner bedöms öka enligt KPA:s prognoser. Kostnadsökningen bedöms vara 11 mnkr 2022. Därefter bedöms pensionskostnaden öka med 10 mnkr ytterligare till 2023 för att vara kvar på samma nivå under resterande del av planperioden.

Det finns även medtaget en årlig kostnadsökning för Räddningstjänsten Mälardalen som baseras på uppräknig med PKV samt en demografisk volymökning med 0,2 procent då Västerås växt mer än övriga medlemskommuner (baserat på demografiskt utfall 2020).

STADSLEDNINGSKONTORETS PLAN FÖR RESULTATUTVECKLING 2023–2025

Resultatet (inklusive finansiella poster) för Västerås stad planeras vara 329,2 mnkr 2023, 303,0 mnkr 2024 och 314,0 mnkr 2025 enligt stadsledningskontorets förslag. Resultaten överstiger resultatmålet alla tre åren. Det långsiktiga finansiella målet är 2,5 procent och bedöms därför klaras under planeringsperioden.

Skatteintäktsökningen bedöms bli lägre för 2023 när bland annat full effekt av kostnadsutjämningsystemet erhålls.

För perioden 2023–2025 bedöms kostnadsökningarna landa på cirka 330 mnkr per år i snitt eller totalt 1 000 mnkr. År 2023 kan kostnadsökningen endast vara 124 mnkr tack vare ett lägre budgeterat resultat 2022 än vad som presenterats i stadsledningskontorets förslag.

KÄNSLIGHETSANALYS

Känslighetsanalysen för Västerås stad beskriver att om befolkningen minskar eller ökar med 100 personer så har det en effekt på skatteintäkten med 6,1 mnkr. En ytterligare person medför 61 111 kr i skatteintäkt. Om skattesatsen förändras

med 10 öre medför det 38,3 mnkr i ökade intäkter. Löneökning med 1 procent motsvarar cirka 65 mnkr och prisökning med 1 procent motsvarar cirka 43 mnkr, det vill säga 108 mnkr totalt.

PENSIONSFRÖPLIKTELSE

Kostnaden för pensioner ökar de närmaste åren. Kostnaden för pensioner består av två delar, intjänande av pension för dagens anställda och utbetalning av pensioner till tidigare anställda. Den gamla ansvarsförbindelsen som inte redovisas i balansräkningen minskar i omfattning i takt med att utbetalningar till pensionärer görs. Högre avsättningar för förmånsbestämda pensioner för anställda med inkomster över taket i det allmänna

pensionssystemet ger ökade pensionskostnader framöver.

Under året (2021) kom SKR med beskedet att en förväntad längre livslängd för män kommer att leda till ökade pensionskostnader. (Detta innebär att skillnaderna mellan mäns och kvinnors livslängd minskar). Det innebär främst att det förmånsbestämda pensionsåtagandet samt ansvarsförbindelsen påverkas.

Pensionskostnadens utveckling bygger på prognosen från KPA i augusti 2021.

Västerås stad har en pensionsfond för att säkerställa en värdeutveckling och betalningsförmåga för framtida pensioner. Pensionsfonden täcker i dagsläget cirka 35 procent av den pensionsskuld som Västerås stad har.

KÄNSLIGHETSANALYS FÖR BUDGET 2022		PENSIONSFRÖPLIKTELSE			
	Belopp		Utfall 2020	Prognos 2021	Budget 2022
Skatteintäkter, mnkr					
Skatteintäktsökning 100 personer	6,1	Ansvarsförbindelsen	2 351	2 299	2 207
Skatteintäktsminskning 100 personer	-6,1	Kortfristig skuld	173	178	180
Skatteintäkt, kr per person	61 111	Avsatt till pensioner	528	599	633
Skattesats, förändring 10 öre, mnkr	38,3	Summa pensionsförpliktelse	3 053	3 076	3 020
Kostnadsförändring, mnkr		Förvaltade pensionsmedel, marknadsvärde, finansiella placeringar	940	1 066	1 109
10 heltidstjänster	5,6	Ej finansierad del	2 113	2 010	1 911
Löneökning 1 %, mnkr	65	Summa pensionsförpliktelse	3 053	3 076	3 020
Prisökning 1 %, mnkr	43	Andel finansierad av pensionsfond	31%	35%	37%

Investeringsbudget 2022 med planering mot 2026

VÄXANDE INVESTERINGSBEHOV

Västerås stad står inför en period med växande investeringar, både till följd av en växande befolkning men också på grund av upprustningsbehov. Bakåt i tiden har Västerås stad haft relativt låga investeringsutgifter, med en nivå på 300–500 mnkr per år. Men sedan några år tillbaka har investeringsnivån börjat öka. Nettoinvesteringarna 2020 uppgick till 1 193 mnkr och prognosen (i augusti) för 2021 är 1 381 mnkr. Västerås växer med cirka tvåtusen invånare per år. Av dessa är många barn och unga vilket skapar ett stort investeringsbehov i nya förskolor och skolor. Det behövs även fler äldreboenden och gruppboenden. Ett växande Västerås innebär även att nya bostadsområden och verksamhetsområden kommer till. Infrastrukturen behöver utvecklas med nya gator, vägar, parker och ytor för idrott. Inom projekt Mälarporten påbörjas genomförandet av stadsdelsutvecklingen. Befintliga förskolor, skolor och infrastruktur behöver även rustas upp.

De växande behoven av investeringar behöver vägas mot det ekonomiska utrymmet. Genomförda investeringar innebär efterföljande kostnader under lång tid. Planeringen sker därför utifrån bedömningar av utrymmet för kommande kostnader i enlighet med god ekonomisk hushållning. Kostnader och skulder ska inte flyttas över på kommande generationer.

De planerade investeringarna de kommande åren är historiskt höga med 7,9 miljarder kronor för perioden 2022–2026, varav huvuddelen avser fastighetsnämndens investeringar. Utöver de planerade egna investeringarna finns planer på att hyra in lokaler och anläggningar vilket uppskattas motsvara investeringar på 1,8 miljarder kronor.

Välfärdsinvesteringar i skolor, förskolor, äldreboenden, gruppboenden, idrottsanläggningar med mera är den största delen i investeringsplanen, med lokaler för skolor och förskolor som den största posten. Därefter kommer investeringar i infrastruktur utifrån exploatering, nya gator, parker, gatuunderhåll och hamnens utveckling. Det enskilt största projektet är Mälarporten, ett nytt stationsområde för

Västerås, där planering och förprojektering pågår för ett nytt resecentrum som första etapp. I kommande etapper, efter den nuvarande planeringsperioden, ingår exploateringsintäkter som möter en del av projektets investeringsutgifter.

STÖRRE INVESTERINGAR 2022

Planerade investeringar 2022 omfattar totalt cirka 1,4 miljarder kronor. Skolverksamheterna har den största andelen av investeringarna. Både förskola och grundskola har behov av nya lokaler utifrån växande antal barn och nya stadsdelar.

Till detta kommer behov av att rusta upp grundskolor med undermåliga lokaler och ersätta paviljonglösningar och förskolor med lokaler som inte är ändamålsenliga. I vissa fall är förskoleverksamheten lokaliserad tillsammans med grundskolan. Att bygga nya förskolor dit förskoleverksamheten kan flytta kan då vara en lösning för att skapa mer utrymme för de trångboddade grundskolorna.

Antal platser inom äldreboenden och servicehus behöver byggas ut utifrån den demografiska utvecklingen. Det finns också ett behov av att ersätta befintliga boenden, både på grund av bristande

PLANERING NYA FÖRSKOLOR OCH SKOLOR 2022–2026

	Förskola	Grundskola
Antal tomma platser 2021	150	1 400
Prognos ökat antal elever kommunal regi	419	1 042
Nya platser 2022–2026	955	1 511
Antal tomma platser 2026	686	1 870
Hyreskostnad för tomma platser (nybyggda)	30 mnkr	125 mnkr

BOLAG/FÖRBUND, MNKR

	Låneramar 2021	Utnyttjat 2021-08-31
Västerås Stadshus AB, koncernen	12 500	
För moderbolaget att löpande fördela inom Västerås Stadshus AB, preliminär fördelning		
Bostads AB Mimer	6 700	6 119
Mälarenergi AB	4 700	4 098
Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB	200	134
Västerås marknads- och näringslivsaktiebolag	20	14
Nya Västerås flygplats AB	66	33
Västerås Parkerings AB	300	182
Västerås Stadshus AB, moderbolaget	43	0
Räddningstjänsten Mälardalen	17	0
VafabMiljö	567	248
Västerås Strömkällan 1 AB	100	0
Mälarhus AB	110	28
Totalt	13 294	10 856

funktionalitet och att vissa myndighetskrav inte kan tillgodoses.

Att kontinuerligt se över möjligheter till samordning inom och mellan verksamheter är en central del i planeringen för lokaler, då dessa är en stor andel av investeringar och driftkostnader.

Några exempel på investeringsbehov som identifierats inom förskola och grundskola är för områdena Bäckby, Skälby, Gäddeholm, Irsta och Sätra, högstadieskola vid Herta/Bryggargården och förskolor i Barkarö (Gotö), Hökåsen och på Rönnyby. För äldreboende planeras exempelvis ytterligare inhyring.

Även för övriga verksamhetsområden drivs investeringarna främst av ett växande Västerås och behov av upprustning och ersättningsinvesteringar.

Planerade investeringar visas mer uttömmande nedan i avsnittet med finansiella rapporter.

Den totala investeringsramen för Västerås stad bestäms utifrån de kostnader som investeringarna beräknas medföra och det bedömda finansiella utrymmet framåt i tiden. Västerås stads nämnder tilldelas utifrån detta budgetmedel för sin

löpande drift och har att prioritera sina investeringar utifrån sina verksamhets behov och tilldelade budgetramar. Därmed är årsplanens lista på investeringsprojekt preliminär i väntan på de prioriteringar som ska göras.

DRIFTSKOSTNADSKONSEKVENSNÄR FÖR PLANERADE INVESTERINGAR

Kommunens driftskostnader i form av hyror och kapitalkostnader ökar betydligt som en följd av väsentligt högre investeringsnivåer än tidigare. Till detta kommer kostnader för inhyringar av lokaler. Sammantaget beräknas tillkommande hyres- och kapitalkostnader på närmare 0,5 miljarder kronor de närmaste fem åren, frånräknat hyreskostnader som bedöms komma att avvecklas. Utöver detta tillkommer ökade kostnader till fristående utförare av skolverksamhet när Västerås stads kostnadsnivå ökar. Driftskostnadskonsekvenserna kommer året efter att investeringen är färdigställd och tagen i bruk. Det är viktigt att Västerås stads investeringsnivå anpassas till kommunens finansiella situation, ekonomi och ekonomiska resultat.

Detta för att ekonomin ska vara långsiktigt hållbar. Investeringsplaneringen behöver ha ett långsiktigt perspektiv eftersom kostnaderna av fattade beslut kommer med eftersläpning efter genomförande och kvarstår under lång tid.

LÅNEBEHOV MED ANLEDNING AV ÖKAD INVESTERINGSNIVÅ

Självfinansieringsgraden av investeringarna, det vill säga det som kan finansieras genom resultat, försäljning av anläggningar, exploateringsresultat och befintliga avskrivningar är enligt planering för 2022–2025 cirka 61 procent. Med en genomförandegrad som är knappt 70 procent bedöms nettoinvestering inklusive försäljning av anläggningstillgångar omfatta 7,4 miljarder kronor mellan 2022 och 2026.

Det innebär att 3,2 miljarder kronor av bedömd investeringskostnad måste finansieras via externa lån under planeringsperioden vid bibehållen likviditet om 1,2 miljarder kronor. Av de likvida medlen som uppgick till cirka 1,3 miljarder kronor vid ingången av 2021 är 1 miljard kronor placerade i en likviditetsportfölj. Likviditeten bedöms bäst användas i Västerås stads betalningskapacitet som är en viktig del i Västerås stads kreditbetyg.

Blickar vi fram till år 2031 så är självfinansieringsgraden 67 procent med en nettoinvestering inklusive försäljning av anläggningstillgångar som bedöms omfatta 16,7 miljarder kronor. Det skulle innebära att 5,8 miljarder kronor av investeringskostnaderna måste finansieras med upplåning förutsatt bibehållen likviditet om 1,2 miljarder kronor fram till år 2031.

Dessa summor är baserade på investeringsnivåer presenterade i PWC:s långsiktiga analys för åren 2027–2031. Intäkterna är uppräknade enligt bedömd generell skatteutveckling för åren 2029–2031.

Alla volymer är baserade utifrån att resultatmål för 2022 (1,6 procent inklusive finansiella poster) samt att resultatmål för övriga år i planeringsperioden efterlevs.

Västerås stad har som mål att belåning inte ska överstiga 3 miljarder kronor för Västerås stads egen räkning. Med ovan

Visionsbild från detaljplaneprocessen Oxbacken centrum. Illustration: Archus/fojab.

investeringsnivåer och förutsatt bibehållande av resultatnivåer enligt detta förslag så kommer det målet inte längre vara uppfyllt till år 2024. Under planperioden beräknas belåningen för Västerås stads egen räkning motsvara 3,2 miljarder kronor vid utgången av år 2026 och 3,1 miljarder kronor redan vid utgången av 2024.

En högre låneskuld innebär också en ökad ränterisk vilket kan belysas i nedanstående exempel.

Även bolag och kommunalförbund har en hög investeringstakt och har historiskt investerat betydligt mer än Västerås stad. De största investeringarna görs inom Mälarenergi AB och Bostads AB Mimer.

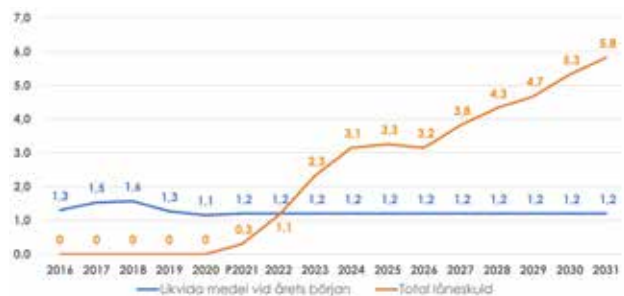
Inte heller bolagens investeringar kan helt täckas av avskrivningar och resultat så även deras låneskuld ökar under planperioden.

Hyreskostnad och kapitalkostnad, mnkr

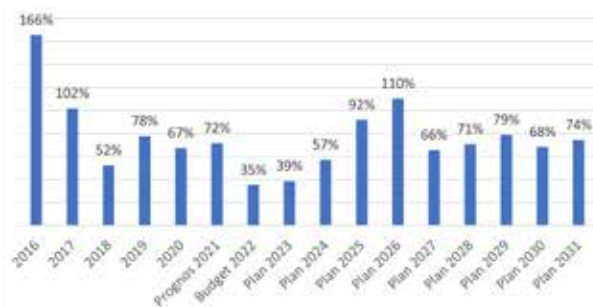

Diagrammet visar hyreskostnad och kapitalkostnad (i mnkr) kopplat till investeringar och inhyrningar för perioden 2022–2026 och omfattar totalt 0,5 miljarder kronor. Det är av vikt att noggrant följa den demografiska utvecklingen och planera byggnation så att nybyggda lokaler nyttjats så snart som möjligt för bästa effektivitet. En beräkning kring kostnad för tomma platser/överkapacitet har gjorts för förskola och grundskola. Beräkningen baseras på nybyggda lokaler.

Låneskuldutveckling till och med år 2031, miljarder kronor

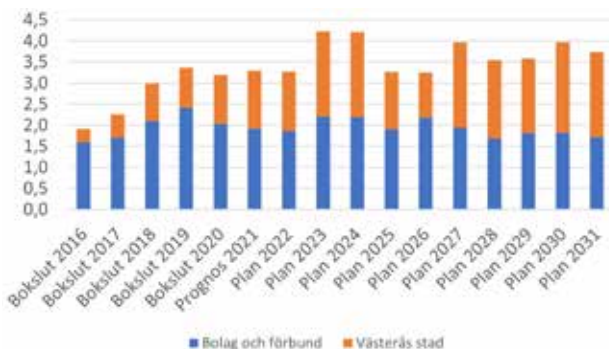
Självfinansieringsgrad Västerås stad

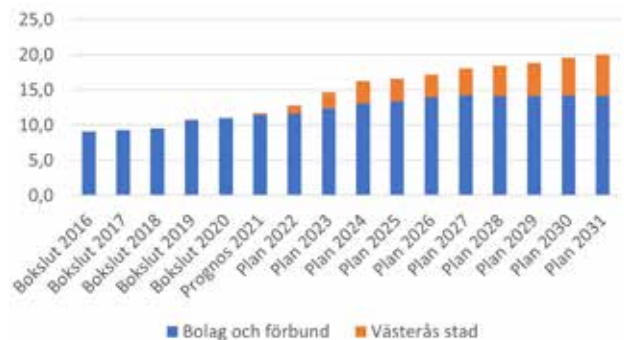
Känslighetsanalys låneskuld vid förändrad ränta, mnkr

Investeringar Västerås stads koncern, miljarder kronor

Låneskuld Västerås stads koncern, miljarder kronor

Bolag och kommunalförbund i koncernen

En betydande del av Västerås stads verksamhet bedrivs i bolag och kommunalförbund. Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för koncernens resultat och ekonomiska ställning. De kommunala bolagens budget utgör också ett viktigt underlag som information till kommunfullmäktige. I detta avsnitt görs en sammanfattning av budget 2022 för de bolag där kommunens ägarandel överstiger 50 procent. Redovisningen ska endast ses som information. Kommunfullmäktige fattar inte något beslut om bolagens budget.

I Västerås stads koncern ingår moderbolaget Västerås Stadshus AB samt dotterbolagen Mälarenergi AB, Bostads AB Mimer, Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB, Västerås Parkeringsbolag AB, Nya Västerås Flygplats AB och Västerås marknads- och näringslivsaktiebolag. Siffrorna som presenteras baseras på tioårsprognosen från hösten 2021.

Sammantaget beräknas inte resultatet i Västerås stads koncern öka i någon stor omfattning fram till 2031, men låneskulden ökar kraftigt då den höga investeringsnivån inte kan självfinansieras. Ränterisken ökar och en procentenhet högre ränta sänker resultatet med cirka 200 mnkr.

MÄLARENERGI AB

I Mälarenergi koncernen ingår moderbolaget Mälarenergi AB samt dotterbolagen Mälarenergi Elnät AB, Fibra AB, Mälarenergi Vattenkraft AB och Mälarenergi Försäljning AB.

Mälarenergi ska samverka med andra kommuner och intressenter i regionen i syfte att bidra till en hållbar utveckling.

Bolaget ska tillhandahålla tjänster och produkter inom infraserivice, det vill säga el, värme, vatten, IT, energitjänster och service. Bolaget omfattar verksamheter med olika förutsättningar. VA- och elnätverksamheterna är monopol som lever under reglerad särslagstiftning medan övriga delar bedriver sina verksamheter i konkurrens. I huvudsak ska bolaget verka i Mälardalen.

BOSTADS AB MIMER

Bolagets uppgift är att skapa och förvalta ett bostadsbestånd som tillgodoser de boendes och bostadssökandes olika krav beträffande standard, storlek, utformning, läge, service, hyresnivå med mera. Genom affärsmässig samhällsnytta ska bolaget bidra kontinuerligt till en långsiktig hållbar utveckling.

VÄSTERÅS STADS STRATEGISKA FASTIGHETER AB

Koncernen Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB bildades år 2002 med uppgift att förvärva, förvalta och utveckla fastigheter i Västerås som inte primärt används för ägarens kärnverksamheter, men som är strategiskt viktiga för ägaren och för stadens utveckling. I bolaget ingår de helägda dotterbolagen Västerås Flygfastigheter AB, Geddeholms AB och Västerås Fastighet Kungsängen AB.

VÄSTERÅS PARKERINGS AB

Västerås Parkerings AB startade verksamheten hösten 2016. Bolaget ska samordna arbetet med Västerås parkeringsplatser och verka för att öka Västerås stads andel

av antalet parkeringsplatser. Västerås Parkerings AB ansvarar för Klippans parkeringsanläggning, som hyrs av Västerås stad, parkering på kvartermark och parkeringsövervakning på gatumark åt Västerås stad. Västerås Parkerings AB utför även, på uppdrag av kunder, parkeringsövervakning och parkeringsadministration för deras parkeringsplatser. Avsikten är att bolaget ska arbeta med en helhet i hantering av personbilsparering i strategiska områden i centrala Västerås.

VÄSTERÅS MARKNADS- OCH NÄRINGSLIVSAKTIEBOLAG

Västerås marknads- och näringslivsaktiebolags övergripande uppdrag är att bidra till Västerås attraktionskraft. Bolaget ska arbeta för att attrahera människor, verksamheter och kapital till Västerås. Bolaget ska i samverkan med näringslivet och andra aktörer utveckla Västerås som en attraktiv boende-, arbets-, etablerings-, besöks- och mötesort. Bolaget ska också bidra till den långsiktiga kompetensförsörjningen genom att väcka intresse och kunskap för teknik och naturvetenskap.

NYA VÄSTERÅS FLYGPLATS AB

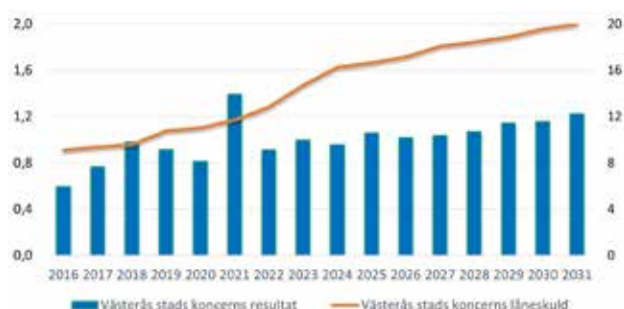
Syftet med att bedriva verksamheten i bolagsform är främst att ägaren genom sitt ägande kan bidra till goda kommunikationsmöjligheter för näringsliv och privatpersoner i regionen. Bolaget ska verka för att tillsammans med Västerås stad och näringslivet tillhandahålla en väl fungerande flygplats som en del av stadens infrastruktur.

MÄLARHAMNAR AB

Mälarhamnar AB har varit verksam sedan årsskiftet 2000/2001 och ägs till 55 procent av Västerås stad och till 45 procent av Köpings kommun.

Bolaget ska genom hamn- och terminalverksamhet i Köping och Västerås på affärsmässiga grunder erbjuda det lokala och regionala näringslivet kostnadseffektiva och miljömässigt fördelaktiga lösningar inom hamn- och terminaltjänster.

Resultat och låneskuld Västerås stads koncern, mnkr

2022

Foto: Jonas Billberg.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN MÄLARDALEN

Räddningstjänsten Mälardalen är ett kommunalförbund för räddningstjänst och förebyggande brandverksamhet. Medlemmar är Västerås stad samt kommunerna Hallstahammar, Surahammar, Köping, Kungsör och Arboga. Förbundet ansvarar för den räddningstjänstverksamhet som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna samt att svara för de uppgifter som enligt annan lagstiftning åvilar de kommunala nämnder som handhar räddningstjänst. Förbundet ska även ansvara för de uppgifter som enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna.

VAFABMILJÖ KOMMUNALFÖRBUND

VafabMiljö är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommun. Västerås stads andel är 43,6 procent.

Förbundets uppdrag är att ta hand om avfall från medlemskommunerna på ett miljöriktigt sätt. Målet är i första hand att avfallsmängderna ska minska, det återstående avfallet ska betraktas som en resurs och återvinnas så långt det är tekniskt och ekonomiskt möjligt. VafabMiljö

arbetar även med att transportera avfall från industrier och företag. De viktigaste värdena i arbetet är uthållig miljöhänsyn, bra service, god kvalitet, hög effektivitet, stort engagemang och stor kompetens.

Förbundet driver 18 återbruk runt om i regionen varav sex av dem finns i Västerås. Där kan privatpersoner lämna grovavfall, sitt farliga avfall och el-avfall. VafabMiljö driver även fem avfallsstationer där flera numera är omlastningsstationer. En verksam deponi finns på Gryta avfallsstation i Västerås. Genom enheten Gas tillverkas biogas och biogödsel.

VÄSTMANLANDS TEATER

Västmanlands Teater är ett kommunalförbund med Region Västmanland och Västerås stad som medlemmar. Västerås stads andel är 49 procent. Inriktningen är en bred teater som arbetar med förankring hos hela länet, en teater som vågar utmana, problematisera och skapa konstnärlig förnyelse.

Kärnverksamheten är att producera föreställningar för barn, unga och vuxna. Teatern erbjuder skolor och teaterföreningar produktioner som kan turnera i länet och länets medborgare erbjuds kostnadsfri transport till utvalda föreställningar som spelas i teaterhuset i Västerås.

För att kunna ge en större bredd i repertoaren kompletteras teaterns egenproducerade föreställningar med nationella och internationella gästspel. Navet i verksamheten är teaterhuset i Västerås.

VÄSTMANLANDSMUSIKEN

Västmanlandsmusiken är ett kommunalförbund med Västerås stad och Region Västmanland som medlemmar. Västerås stads andel är 90 procent.

Västmanlandsmusiken bidrar till att närmare 800 evenemang kan genomföras varje år i länet. Förbundet har till uppgift att förse Västerås Konserthus med närmare 200 evenemang per år, varav en del av dessa av den egna orkestern Västerås Sinfoniettas konserter. Västerås Sinfonietta med 33 musiker har funnits sedan 1883 och har Västerås Konserthus som sin hemarena.

Regional musik, dans och nycirkus är den del inom Västmanlandsmusiken där samarbetet med lokala arrangörer, föreningar och kulturinstitutioner runt om i länet bedrivs. Västmanlandsmusiken har som uppgift att verka för att dessa konstarter ska kunna komma hela länet tillgodo. Västmanlandsmusiken arrangerar egna evenemang och stöttar arrangörer i det lokala kulturlivet.

DRIFTREDOVISNING, MNKR	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Västerås Stadshus AB	92									
Mälarenergi AB	440	448	468	498	468	481	484	499	510	529
Bostads AB Mimer	199	187	182	237	182	197	212	220	230	239
Nya Västerås Flygplats AB	-28									
Västerås Parkerings AB	0	1	5	9	11	14	16	22	30	34
Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB	67	39	7	7	38	8	9	39	10	10
Västerås marknads- och näringslivs AB	-17	-18	-18	-18	-19	-19	-19	-19	-20	
Västerås Strömkällan 1 AB	0	0	0							
Mälarhus AB	8	9	9	9	8	7	8	8	8	9
Västerås Central AB										
VafabMiljö Kommunalförbund	3	1								
Räddningstjänsten Mälardalen	1	3	4	4	6	8	11	13	15	16
Västmanlandsmusiken	0									
Västmanlands Teater	0									
Summa	765	670	655	745	694	697	719	782	783	837
INVESTERINGAR, MNKR	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Västerås Stadshus AB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mälarenergi AB	964	935	878	925	850	850	850	850	850	850
Bostads AB Mimer	733	962	1 133	836	1 158	969	732	861	857	853
Nya Västerås Flygplats AB	0									
Västerås Parkerings AB	54	4	43	111	154	106	76	78	83	3
Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB	5	15	20	15	10	10	10	10	10	10
Västerås marknads- och näringslivs AB	0									
Västerås Strömkällan 1 AB	0	0	0							
Mälarhus AB	23	26	11	14	11	11	19	13	14	4
Västerås Central AB										
VafabMiljö Kommunalförbund	85	81								
Räddningstjänsten Mälardalen	0	180	100	0	0	0	0	0	0	0
Västmanlandsmusiken	0									
Västmanlands Teater	0									
Summa	1 863	2 203	2 185	1 901	2 183	1 946	1 687	1 812	1 814	1 720
LÅNEBEHOV,, MNKR	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Västerås Stadshus AB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mälarenergi AB	0	-57	-126	-132	-162	-229	-232	-247	-245	-250
Bostads AB Mimer	351	554	719	330	684	454	180	289	258	226
Nya Västerås Flygplats AB	0									
Västerås Parkerings AB	-39	-11	6	58	87	43	-105	45	45	-39
Västerås Stads Strategiska Fastigheter AB	-101	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Västerås marknads- och näringslivs AB	0									
Västerås Strömkällan 1 AB	0	0	0							
Mälarhus AB	41	55	45	36	20	5	0	0	0	0
Västerås Central AB										
VafabMiljö Kommunalförbund	-13	-12								
Räddningstjänsten Mälardalen	0	180	97	-9	-9	-9	-9	-9	-9	-9
Västmanlandsmusiken	0									
Västmanlands Teater	0									
Summa	239	709	740	282	620	264	-167	78	49	-72

2022

Nämndernas ansvarsområde och ekonomiska ramar

ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR

De viktigaste förutsättningarna för årsplan 2022 med utblick mot 2025 redovisas nedan. Vid bedömning av nämndernas budgetramar för 2022 är utgångspunkten föregående års ram. Ettårssatsningar som beslutades i budget 2021 ingår inte i budgetramen för 2022.

Internränta 2022

Internränta är den ränta som nämnderna betalar för investeringar i aktiverade anläggningar i anläggningsredovisningen. Internräntan fastställs till 1,5 procent.

Pris- och lönekomensation

Pris- och lönekomensation baseras på pris-, löne- och omvårdnadsprisindex. Nämnderna ges 100 procent komensationkompensation inför 2022.

Effektivisering/verksamhetsutveckling

En mer fördelaktig skatteprognos samt ett budgeterat resultat under Västerås stads resultatmål gör att effektiviseringar inte behövs under 2022.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg för löner baseras på ålder och löneintervall. Det generella personalomkostnadspålägget är oförändrat inför 2022.

Interna tjänster

Obligatoriska tjänster som köps av kommunstyrelsen/stadsledningskontoret har haft oförändrade priser under ett antal år. Till 2022 höjs dessa med prisindex. Om behov finns av prisreglering kräver det en dialog mellan beställare och utförare. Prisuppräknigen för internhyror följer riktlinjen för internhyra och bedöms öka cirka 1 procent per år under perioden.

Driftskonsekvens som följd av investeringar

Nämnderna kompenseras för ökade driftskostnader som inte anses rymas i den normala volymkomensationen enligt ny modell för investeringskompensation.

I budgeten för stadsgemensamma kostnader finns inte längre någon ram för ökade kapitalkostnader. Dessa har fördelats ut och ligger inkluderat i nämndramar.

GENOMGÅNG AV DE OLIKA NÄMNDERNA

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är Västerås stads ledande politiska förvaltningsorgan med ansvar för koncernens utveckling och ekonomiska ställning samt medelsförvaltning. Styrelsens övergripande uppgifter är att leda och samordna förvaltningen av kommunens ansvarsområden och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamheter. Kommunstyrelsen förbereder och yttrar sig i alla ärenden som kommunfullmäktige ska behandla och ansvarar för att verkställa fullmäktiges beslut samt fullgöra andra uppdrag som fullmäktige lämnat över till kommunstyrelsen.

För att skapa ett tryggare Västerås behöver vi göra flera olika saker samtidigt. Att vara tuff mot brotten och mot brottens orsaker, samtidigt. I och med kommande ny lagstiftning kommer kommuner också att få ett brottsbekämpande ansvar, utöver ett brottsförebyggande ansvar. Det förebyggande arbetet för att förhindra att människor över huvud taget hamnar på den brottsliga banan stärks genom det nya Trygghetsrådet, i samarbete med den lokala polisorganisationen. För detta ändamål satsas 5 mnkr inom kommunstyrelsens budget för fortsatt arbete kring detta.

KOMMUNSTYRELSEN, MNKR	Budget 2022
Budget föregående år	215,0
Ettårssatsning minskad plastanvändning, minskad nedskräpning	
Ettårssatsning ny IT-leverantör upphör	-2,5
Anslag Hamnen	-3,5
Stärkt krisberedskap enligt handlingsplan, engångssatsning, redan fattat beslut	1,5
Rudbeckianska gymnasiet 400-årsjubileum, 2-årsatsning	-0,9
Resursförstärkning internkontroll	1,0
Upphandling IT-drift samt stadsgemensamma system (Raindance)	1,0
Trygghetskapande insatser, tillfällig satsning 2021–2023	5,0
Ramjustering, 2,0 flyttas till NIFF och 1,6 flyttas till grundskolenämnden	-3,6
Pris- och lönekomensation	6,4
ÅRETS BUDGET	219,4
Ökning budgetram	4,4

Förskolenämnden

Förskolenämnden har ansvar för att uppfylla kommunens samtliga skyldigheter enligt skollagen avseende förskola och pedagogisk omsorg med undantag för öppen förskola. Det innebär att vara skolhuvudman för den kommunalt drivna verksamheten och att tilldela alla förskolor och all pedagogisk omsorg bidrag på lika villkor samt att vara tillsynsmyndighet för den fristående verksamheten.

7,5 mnkr extra läggs till den satsning på utökad vistelsestid som påbörjades 2021, för att utjämna barns ojämlika uppväxtvillkor. Denna satsning innebär nu att barn från 3 års ålder som har föräldrar som är föräldralediga eller arbetssökande har rätt till 25 timmars förskola i veckan från halvårsskiftet 2022. Nämnden tilldelas 6 mnkr för en kvalitetssatsning. Kunskapsresultaten i Västerås måste fortsätta öka, därför behövs fler behöriga lärare och skickliga pedagoger. 5 mnkr avsätts för detta ändamål totalt i Västerås stads budget (Karriärtjänster 2022). En rättsställning av ram om 1,6 mnkr hanteras till följd av en prognos på lägre antal elever 2021.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden ansvarar för förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem, men inte öppen fritidsverksamhet. Det innebär dels att vara skolhuvudman för den kommunalt drivna utbildningsverksamheten, dels att tilldela grundskolor och fritidshem bidrag på lika villkor och att utöva kommunens insyns rätt i fristående grundskolor.

Kunskapsresultaten i Västerås måste fortsätta öka, därför behövs fler behöriga lärare och skickliga pedagoger. 5 mnkr avsätts för detta ändamål totalt i Västerås stads budget (Karriärtjänster 2022). Grundskolenämnden tilldelas 50 mnkr för en kvalitetssatsning. En ramjustering hanteras inför 2022 där 1,6 mnkr flyttas från kommunstyrelsen för övertagande av tjänster samtidigt som 0,3 mnkr flyttas till förskolan kopplat till beslut om ersättning till pedagogisk omsorg. En rättsställning av ram om 12,6 mnkr hanteras till följd av en prognos på lägre antal elever 2021.

FÖRSKOLENÄMNDEN, MNKR	Budget 2022
Budget föregående år	1 025,7
Rättställning av ram, prognos 2021	-1,6
Demografi: Ökat barnantal i förskolan under 2022	10,1
Lokalersättning	4,5
Ökad vistelsestid i förskolan 2021, helårseffekt	5,0
Ökad vistelsestid i förskolan 2022, halvårseffekt	2,5
Karriärtjänster 2022	1,0
Ökad kvalitet i förskolan	6,0
Upphandling av nytt skoladministrativt IT-system (avveckling, införande och paralleldrift)	0,7
Pris- och lönekomensation	21,2
ÅRETS BUDGET	1 075,1
Ökning budgetram	49,4

GRUNDSKOLENÄMNDEN, MNKR	Budget 2022
Budget föregående år	2 132,8
Rättställning av ram, prognos 2021	-12,6
Demografi: Ökat elevantal och barnantal i förskolan under 2022	19,7
Lokalersättning	5,6
Upphandling av nytt skoladministrativt IT-system	1,9
Ökad kvalitet i grundskolan	50,0
Karriärtjänster 2022	3,0
Ramjustering, 1,6 från kommunstyrelsen samt 0,3 till förskolan	1,3
Riktad lönesatsning för jämställdhet från 2021	2,2
Pris- och lönekomensation	46,0
ÅRETS BUDGET	2 249,9
Ökning budgetram	117,1

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för gymnasieskola, gymnasie-särskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare. Det innebär att vara skolhuvudman för den kommunalt drivna utbildningsverksamheten. Genom samverkansavtal med andra kommuner har Västerås stad ansvar för att erbjuda utbildning i Västerås inom gymnasie- och gymnasiesärskola. Nämnden ansvarar även för arbetsmarknadsprogram.

6 mnkr läggs i en riktad satsning för elever inom gymnasieskolan som finns i riskzon för utanförskap som kan leda till framtida arbetslöshet och för att stärka introduktionsprogrammet. Kunskapsresultaten i Västerås måste fortsätta öka, därför behövs fler behöriga lärare och skickliga pedagoger. 5 mnkr avsätts för detta ändamål totalt i Västerås stads budget (Karriärtjänster 2022). En rättsställning av ram om 14,6 mnkr hanteras till följd av en prognos som visar på lägre antal elever 2021.

Skultuna kommunalnämnd

Skultuna kommunalnämnd ansvarar för verksamhet för psykiskt funktionsnedsatta, hemtjänst med boendestöd och ledsagar-service, servicehus och demensboende. Kommunalnämnden ansvarar även för teknik och fritid, förskoleklass, fritidshem, grundskola till och med årskurs 9, gymnasium, fritidsgård, förskola, familjecentrum, öppen förskola och bibliotek.

Ramjustering sker mellan Skultuna och förskolenämnden för beslutade satsningar 2021 inom skolan som inte fördelats till ovan nämnd. Satsningar om 2,1 mnkr avser Skultunas del av satsningar inom förskola och grundskola.

UTBILDNINGS- OCH ARBETSMARKNADSNÄMNDEN, MNKR	Budget 2022
Budget föregående år	902,4
Rättställning av ram, prognos 2021	-14,2
Demografi: Ökat elevantal under 2022	1,5
Lokalersättning	2,2
Karriärtjänster 2022	1,0
Förstärkning yrkesintroduktion/satsning för att motverka ungdomsarbetslöshet	6,0
Upphandling av nytt skoladministrativt IT-system	0,7
Riktad lönesatsning för jämställdhet från 2021	0,2
Pris- och lönekomensation	18,3
ÅRETS BUDGET	918,1
Ökning budgetram	15,7

SKULTUNA KOMMUNDELSNÄMND, MNKR	Budget 2022
Budget föregående år	124,6
Lokalersättning	0,1
Ramjustering, flyttad från förskolenämnden	0,3
Riktad lönesatsning för jämställdhet	0,5
Kompensation enl övriga satsningar i förskolenämnden och grundskolenämnden	2,1
Pris- och lönekomensation	2,3
ÅRETS BUDGET	129,4
Ökning budgetram	4,8

Individ- och familjenämnden

Individ- och familjenämnden svarar för de kommunala socialpolitiska frågorna och ansvarar för de delar i socialtjänstlagen som avser individ- och familjeomsorg. Det huvudsakliga uppdraget är att ge stöd och bistånd till människor som på grund av sociala eller ekonomiska problem behöver det. Nämnden ansvarar också för stadens mottagande av flyktingar och att organisera och utföra krisstöd vid allvarliga händelser eller olyckor inom stadens gränser.

1 mnkr tilldelas nämnden för att anställa ytterligare två myndighetsutövande socialsekreterare i fält. Tidigare satsning kring välfärdsjobb plockas bort från ram. Dessutom sker en effektivisering om 7 mnkr enligt beslutad handlingsplan.

Nämnden för personer med funktionsnedsättning

Nämnden för personer med funktionsnedsättning ansvarar för omsorgen om människor med funktionsnedsättning, oavsett ålder. Verksamheten bedrivs enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (SoL) för personer under 65 år med funktionsnedsättning. Nämnden har också ansvar för kommunal hälso- och sjukvård i bostad med särskild service, för daglig verksamhet och sysselsättning samt för handläggning av bostadsanpassningsbidrag till personer som inte fyllt 65 år.

	Budget 2022
INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN, MNKR	
Budget föregående år	893,7
Demografi: Vårdkostnad barn och ungdom	13,6
Demografi: Ekonomiskt bistånd	10,0
Fältande socialsekreterare	1,0
Välfärdsjobb	-3,0
Pris- och lönekomensation	15,5
Effektivisering/verksamhetsutveckling enligt handlingsplan	-7,0
ÅRETS BUDGET	923,8
Ökning budgetram	30,1

	Budget 2022
NÄMNDEN FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING, MNKR	
Budget föregående år	883,3
Demografi: Volymökning LSS och daglig verksamhet	10,0
Demografi: Ökad kostnad för boenden	10,0
Lokalersättning	6,0
Permanentning av projekt SPIRA	1,0
Riktad lönesatsning för jämställdhet från 2021	0,7
Pris- och lönekomensation	16,0
ÅRETS BUDGET	927,0
Ökning budgetram	43,7

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för insatser till personer som har fyllt 65 år. Arbetet styrs främst av socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och lagen om bostadsanpassningsbidrag (BAB). Nämnden ska underlätta för den enskilde individen att bo kvar i sitt ordinära boende. Om den enskilde har omfattande omvårdnadsbehov eller är otrygg, trots stödinsatser i sitt ordinarie boende, kan särskilt boende erbjudas. Nämnden har från 2019 även ansvar för egenregin i utförandet av omsorgen inom äldrenämndens ansvarsområde. Uppdraget ska vara konkurrensneutralt och lika villkor ska gälla för egenregin och andra privata leverantörer.

En riktad kvalitetssatsning omfattande 17,5 mnkr görs inom äldreomsorgen i Västerås. Utöver dessa satsningar utökas det riktade statsbidraget nationellt kring äldreomsorgslyftet vilket bedöms medföra 25,1 mnkr ytterligare till äldreomsorgen under 2022. Riktad satsning om 59 mnkr som tilldelats nämnden i ram 2021 ligger fortsatt kvar enligt förslag. Intäkt för detta finns budgeterat inom de stadsgemensamma kostnaderna.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden genomför på uppdrag av kommunstyrelsen den övergripande fysiska planeringen i kommunen och tar fram förslag till översiktsplan och fördjupningar av översiktsplaneringen. Byggnadsnämnden ansvarar för detaljplanering och bygglovshantering, vilket innebär stadsbyggande och myndighetsutövning kopplat till plan- och bygglagen. Byggnadsnämnden ansvarar även för kommunens samlade lantmäteri verksamhet som omfattar fastighetsbildning, geografisk information och lantmäteriuppdrag. Byggnadsnämndens uppdrag finansieras till cirka två tredjedelar av externa intäkter.

Budget för arbete kring detaljplaner samt styckebyggartomter (20 mnkr) finns reserverat under den kommungemensamma reserven i budgeten för de stadsgemensamma kostnaderna.

	Budget 2022
ÄLDRENÄMNDEN, MNKR	
Budget föregående år	1 737,8
Demografi: Volymökning	19,3
Kvalitetssatsning	17,5
Förändring lokaler	-5,2
Riktad lönesatsning för jämställdhet från 2021	2,0
Pris- och lönekomensation	30,9
ÅRETS BUDGET	1 802,3
Ökning budgetram	64,5
Särskild nationell satsning (riktad): Äldreomsorgslyftet 2022	25,1

	Budget 2022
BYGGNADSNÄMNDEN, MNKR	
Budget föregående år	28,4
Pris- och lönekomensation	0,8
ÅRETS BUDGET	29,2
Ökning budgetram	0,8

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden ansvarar för de fastigheter som Västerås stad äger, inklusive köp och försäljning av all fast egendom. I uppdraget ingår även exploateringsverksamhet och beställning av alla detaljplaner som berör Västerås stads mark. Fastighetsnämnden ska styra Västerås stads samlade lokalutnyttjande och besluta hur lokalbehovet ska tillgodoses. Fastighetsnämnden förvaltar Västerås stads bebyggda fastigheter, markreserven och Västerås stads tomträtter. Nämnden ansvarar också för bostadsförsörjningsplaneringen och tar årligen fram en handlingsplan till bostadsstrategiska programmet.

I budget 2022 är resultatkravet för fastighetsnämnden 30 mnkr, vilket innebär samma nivå som i föregående år.

Utöver resultatkravet finns ett avkastningskrav på 62,3 mnkr. Det motsvarar det resultat fastighetsnämnden har för tomträttsverksamhet, externt uthyrda skollokaler och verksamhetslokaler, markförvaltning och uthyrning av särskilda boenden. Resultatkravet ses över årligen och kan behöva minskas i takt med att tomträtterna säljs.

Miljö- och konsumentnämnden

Miljö- och konsumentnämnden är Västerås stads myndighet inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Genom miljö- och hälsoskyddsförvaltningen bedrivs ett omfattande tillsyns- och informationsarbete inom områdena hälsoskydd, miljöskydd, förorenade områden, enskilda avlopp, kemikalier, renhållning/avfall, livsmedel, dricksvatten, smittskydd, strålskydd, receptfria läkemedel samt tobak och e-cigarett. Nämnden ansvarar för kommunens konsumentjuridiska rådgivning.

	Budget 2022
FASTIGHETSNÄMNDEN, MNKR	
Resultatkrav fastighetsnämnden	0,0
Resultatkrav exploateringsverksamhet	-30,0
ÅRETS RESULTAT	-30,0
Tomträtter	50,3
Skollokaler	2,8
Verksamhetslokaler	0,7
Särskilt boende	6,5
Markförvaltning och övrigt	2,0
TOTALT AVKASTNINGSKRAV för fastighetsnämnd, till stadsgemensamma kostnader	62,3

	Budget 2022
MILJÖ- OCH KONSUMENTNÄMNDEN, MNKR	
Budget föregående år	22,3
Volymökning	0,4
Ingå i samhällsbyggnadsprocessen samt hjälpa till att beta av kö av detaljplaner	0,0
Pris- och lönekomensation	0,5
ÅRETS BUDGET	23,2
Ökning budgetram	0,9

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för gator och parker inklusive natur (förutom i Skultuna kommun del), trafik- och parkeringsfrågor, gatu- och torghandel, kollektivtrafik (inklusive båttrafik till öarna i Mälaren), färdtjänst och förvaltning av Mälarcampingen.

Ramjustering om 25,7 mnkr avser flytt av kapitalkostnader kopplat till strategiska investeringar. Dessa var tidigare budgeterade under stadsgemensamma kostnader. Miljö- och klimatsatsning om 4,6 mnkr för bland annat cykelfrämjande åtgärder tilldelas tekniska nämnden.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande ansvarar för idrotts- och friluftsvksamhet, fritidsgårdar, frivillig främjande, stödjande och förebyggande verksamhet, föreningsstöd till idrottsföreningar med mera. Inom förebyggande verksamhet finns bland annat familjecentrum med öppen förskola och öppen fritidsverksamhet.

Tidigare beslutade satsning kring Fredriksbergsbadet (3,4 mnkr) tilldelas nämnden inför 2022. Övriga satsningar avser nytt ridcenter öster, medel för utveckling av Vedbobacken samt 2,5 mnkr för att starta fritidsklubb på Hammarby, som ett ytterligare steg i att stärka området efter att kvartersbiblioteket öppnades. Det sker även en flytt av ram kopplat till marknadsavtal till elitklubbar från kommunstyrelsen (2 mnkr) inför 2022.

	Budget 2022
TEKNISKA NÄMNDEN, MNKR	
Budget föregående år	469,8
Kollektivtrafikkostnad förändring	10,4
Klimatpaket med cykelfrämjande åtgärder	4,6
Ramjustering, flyttad från stadsgemensamma kostnader	25,7
Pris- och lönekompensation	7,4
ÅRETS BUDGET	517,9
Ökning budgetram	48,1

	Budget 2022
NÄMNDEN FÖR IDROTT, FRITID OCH FÖREBYGGANDE, MNKR	
Budget föregående år	287,9
Lokalersättning	1,2
Fredriksbergsbadet samt Bäckby aktivitetsyta och omklädningsrum	3,9
Nytt ridcenter öster	0,1
Utveckling av anläggningar, höjning av Vedbobacken	1,0
Fritidsklubb Hammarby	2,5
Ramjustering, marknadsavtal till elitklubbar, flyttad från kommunstyrelsen	2,0
Pris- och lönekompensation	4,1
ÅRETS BUDGET	302,7
Ökning budgetram	14,8

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för verksamheter som stadsbiblioteket, konstmuseet, Vallby friluftsmuseum, kulturskolan, kulturarv och allmänskultur. Kulturnämnden lämnar föreningsbidrag till fritids- och kulturföreningar. Stödet till studieförbund ligger inom nämndens ansvarsområde, liksom kommunalförbunden för musik och teater. Kulturnämnden är även arkivmyndighet för Västerås stad.

Kultursatsningar på 2 mnkr riktas till kulturnämnden bland annat för förstärkning av kulturskolan. Kulturnämnden tilldelas 0,4 mnkr för medlemskap i fristadsprogrammet ICORN och 0,3 mnkr för upphandling och implementering av nytt e-arkiv, detta är en ettårsatsning 2022.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen består av elva förtroendevalda revisorer som väljs av kommunfullmäktige. Kommunrevisionen är kommunfullmäktiges organ för granskning och kontroll av den kommunala verksamheten som bedrivs i nämnder och styrelser. Revisionen granskar och prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Revisionen har också som uppdrag att på samma sätt granska verksamheten i Västerås stads aktiebolag, kommunalförbund och stiftelser genom lekmannarevisorerna. Kommunrevisionen ska ge kommunfullmäktige underlag för ansvarsprövning av kommunstyrelsen, nämnder och enskilda förtroendevalda. Varje revisor är självständig i förhållande till övriga revisorer och utgör en egen myndighet.

	Budget 2022
KULTURNÄMNDEN, MNKR	
Budget föregående år	194,2
Demografi: Volymökningar kulturskolan	1,0
Kulturinventeringar	1,0
Offentlig konst	0,3
ICORN – Fristad för kulturbärare	0,4
Kultursatsning	1,0
Pris- och lönekomensation	3,5
ÅRETS BUDGET	201,4
Ökning budgettram	7,2

	Budget 2022
STADSARKIVET, MNKR	
Budget föregående år	9,0
Demografi: Volymökningar	0,1
Upphandling nytt e-arkiv 2022, engångssatsning	0,3
Pris- och lönekomensation	0,2
ÅRETS BUDGET	9,6
Ökning budgettram	0,6

	Budget 2022
KOMMUNREVISIONEN, MNKR	
Budget föregående år	4,8
Pris- och lönekomensation	0,1
ÅRETS BUDGET	4,9
Ökning budgettram	0,1

Valnämnden

Valnämnden är lokal valmyndighet och fullgör uppgifter i enlighet med vallagen. Det innebär organisering, samordning och genomförande av allmänna val till riksdag, kommun och region samt val till Europaparlamentet.

Under 2022 tilldelas nämnden 4,5 mnkr med anledning av valår och kringkostnader i samband med detta. Detta är en ettårs-satsning och avser enbart 2022.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden har till uppgift att kontrollera förmyndarskap, godmanskap och förvaltarskap i enlighet med föräldrabalken. Huvudsyftet med överförmyndarnämndens verksamhet är att säkerställa att huvudmannens rättigheter blir tillgodosedda.

STADSGEMENSAMMA KOSTNADER

Stadsgemensamma kostnader är kostnader som inte tillhör någon enskild nämnds ansvar. Det omfattar framför allt kostnaden för Räddningstjänsten Mälardalen, externt finansnetto för internbanken, pensionsfond, Asköviksfond och kulturfonden. Interna ränteintäkter är den del av kapitalkostnaden som nämnder betalar för aktiverade investeringar.

Fastighetsnämndens avkastningskrav motsvarar det resultat fastighetsnämnden har för tomtäverksamhet, externt uthyrda skollokaler och verksamhetslokaler, markförvaltning och uthyrning av särskilda boenden. Resultatkravet ses över årligen och kan behöva minskas i takt med att tomtäverken säljs.

I stadsgemensamma kostnader redovisas skillnaden mellan nämndernas redovisade personalomkostnadspålägg och verklig arbetsgivaravgift och pensionskostnad för pensionärer. Förändringar av Västerås stads semesterlöneskuld redovisas på stadsgemensamma kostnader. Utöver detta finns en kommungemensam reserv samt budget för miljöskuld/rivning/sanering.

VALNÄMNDEN, MNKR	Budget 2022
Budget föregående år	6,3
Folkomröstning om Västerås flygplats	-4,0
Allmänna val 2022	4,5
Pris- och lönekomensation	0,0
ÅRETS BUDGET	6,8
Ökning budgettram	0,5

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN, MNKR	Budget 2022
Budget föregående år	15,3
Volymökning	0,3
Pris- och lönekomensation	0,2
ÅRETS BUDGET	15,8
Ökning budgettram	0,5

STADSGEMENSAMMA KOSTNADER, MNKR	Budget 2022
Räddningstjänsten Mälardalen	100,5
Kommungemensam reserv	12,0
Kommungemensam reserv, Scenkonstbiennal	2,0
Kommungemensam reserv, detaljplaner	10,0
Kommungemensam reserv, styckebyggartomter	10,0
Kommungemensam reserv, livsmedelskontroller	0,5
Kommungemensam reserv, samordnad varudistribution samt ekosystemtjänster	2,0
Kommungemensam reserv, Västerås klimatlöfte	1,5
Kommungemensam reserv, universitetssatsning	2,0
Ökad internhyra	10,0
Kapitalkostnad strategiska investeringar	0,0
Riktad lönesatsning för jämställdhet, fördelas via KS/AG	5,0
Pensionsutbetalningar och avsättning pensioner	200,0
Reglering arbetsgivaravgift och semesterlöneskuld	3,0
Hem-PC kostnad	4,0
Markhyra, Mälarenergi	-1,2
Kulturfond internt bidrag	0,0
Budget miljöskulder, rivning, sanering med mera	5,0
Interna ränteintäkter	-84,5
Avkastningskrav fastighetsnämnden	-62,3
Statsbidrag äldreomsorgsatsning	-59,0
ÅRETS BUDGET	160,5

Förändring av stadsgemensamma kostnader inför 2022

Bidraget till Räddningstjänsten Mälardalen räknas upp med pris och löner enligt PKV-index samt med demografieffekt om 0,2 procent till och med 2022. Demografi-uppräknningen sker baserat på Västerås befolkningsandel i förhållande till övriga medlemskommuner.

I budgetreserven ingår en del av de riktade prioriteringar inför 2022. I detta ingår ekonomisk garanti för Scenkonstbiennalen om 2 mnkr, öronmärkta medel för att jobba med detaljplaner och styckebyggartomter på 10 mnkr vardera och Västerås klimatlöfte initieras med 1,5 mnkr.

I reserven återfinns också medel för utökade livsmedelskontroller, medel för förstärkning kring arbetet med ekosystemtjänster samt samordnad varudistribution med 2 mnkr och en satsning på jämställda löner omfattande 5 mnkr. 2 mnkr läggs dessutom riktat för att arbeta med att utveckla Västerås som universitetsstad.

En budgetram om 5 mnkr för miljöskulder, rivning och sanering finns för att kunna finansiera behov som uppstår under året. Det gäller främst mark, gator och parker och inte fastigheter. Denna ram kommer bland annat att finansiera rivning av Björnöbron.

I budgetreserven skapas också utrymme för oförutsedda utgifter och eventuella minskade skatteintäkter. Den totala budgetreserven uppgår till 40 mnkr under 2022.

Pensionsutbetalningar och -avsättning bedöms öka enligt senaste KPA-prognoserna vilket ger effekt om 11 mnkr under året. Ränteintäkterna bedöms öka i takt med att investeringskostnaderna ökar. Övriga förändringar är att kapitalkostnaderna plockas bort från stadsgemensamma kostnader och fördelas till nämnd (tekniska nämnden) direkt.

STADSGEMENSAMMA KOSTNADER, FÖRÄNDRINGAR FRÅN FÖREGÅENDE ÅR, MNKR	Budget 2022
Räddningstjänsten Mälardalen	1,5
Kommungemensam reserv	0,6
Kommungemensam reserv, Scenkonstbiennal	0,0
Kommungemensam reserv, detaljplaner	0,0
Kommungemensam reserv, styckebyggartomter	10,0
Kommungemensam reserv, livsmedelskontroller	0,5
Kommungemensam reserv, samordnad varudistribution samt ekosystemtjänster	2,0
Kommungemensam reserv, Västerås klimatlöfte	1,5
Kommungemensam reserv, universitetsatsning	2,0
Ökad internhyra	10,0
Kapitalkostnad strategiska investeringar	-25,7
Riktad lönesatsning för jämställdhet, fördelas via KS/AG	0,0
Pensionsutbetalningar och avsättning pensioner	11,0
Reglering arbetsgivaravgift och semesterlöneskuld	0,0
Hem-PC kostnad	0,0
Markhyra, Mälarenergi	0,0
Kulturfond internt bidrag	-0,1
Budget miljöskulder, rivning, sanering med mera	0,0
Interna ränteintäkter	-13,8
Avkastningskrav fastighetsnämnden	0,0
Statsbidrag äldreomsorgsatsning	0,0
ÅRETS BUDGET	-0,5

Foto: Per Groth.

Finansiella rapporter

Resultatbudget, mnkr

	Not	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter		1 951,6	1 980,9	2 010,6	2 040,7	2 071,4
Verksamhetens kostnader		-10 622,2	-10 796,6	-10 878,4	-11 262,1	-11 703,1
Avskrivningar		-413,6	-605,0	-668,7	-734,5	-782,9
Verksamhetens nettokostnader		-9 084,2	-9 420,8	-9 536,5	-9 955,8	-10 414,6
Skatteintäkter		7 299,5	7 829,1	8 121,4	8 390,3	8 705,0
Generella statsbidrag och utjämning	not 1	1 778,9	1 746,9	1 761,8	1 891,7	2 047,5
Verksamhetens resultat		-5,8	155,2	346,7	326,2	337,9
Finansiella intäkter	not 2	178,9	174,4	171,4	171,4	171,4
Finansiella kostnader		-100,6	-180,2	-188,9	-194,6	-195,3
Summa finansnetto		78,3	-5,8	-17,5	-23,2	-23,9
Resultat efter finansiella poster		72,5	149,4	329,2	303,0	314,0
Resultat inklusive finansiella poster (%)		0,8%	1,6%	3,3%	2,9%	2,9%

Kommentar:

Resultaträkning justerad med effekt av ny redovisningsprincip kring finansiell leasing.

Noter till resultatbudget, mnkr

NOT 1 – Kommunalskatt	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Generella statsbidrag och utjämning					
Skatteintäkter	7 299,5	7 829,1	8 121,4	8 390,3	8 705,0
Inkomstutjämning	1 133,7	1 234,5	1 362,4	1 491,4	1 629,3
Kostnadsutjämning	-80,5	-66,3	-52,0	-58,6	-56,4
Regleringspost	463,7	394,3	283,8	287,7	299,7
Införandebidrag	69,3	20,4	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	-72,0	-105,7	-107,0	-108,4	-109,8
Fastighetsavgift	264,7	269,7	274,7	279,7	284,7
Summa	9 078,4	9 576,0	9 883,2	10 282,0	10 752,5
Ökning jämfört med budget	312,2	497,6	307,2	398,8	470,5
Ökning (%)	3,6%	5,5%	3,2%	4,0%	4,6%

NOT 2	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Externa finansiella intäkter					
Utdelning kommunala bolag	31,8	28,8	28,8	28,8	28,8
Utdelning kulturfonden		3,0			
Ränteintäkter	147,1	142,6	142,6	142,6	142,6
Summa	178,9	174,4	171,4	171,4	171,4

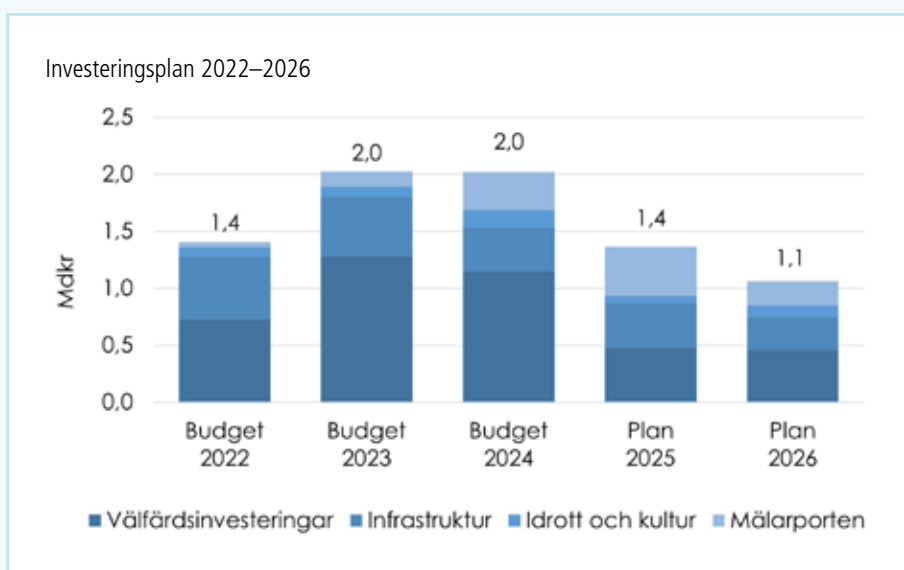
Nämndernas driftbudgetram, mnkr

	Budget 2021	Budget 2022	Förändring jämf 2021	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skattefinansierad verksamhet						
Förskolenämnden	1 025,7	1 075,1	49,4	1 081,3	1 121,5	1 164,1
Grundskolenämnden	2 132,8	2 249,9	117,1	2 239,9	2 339,1	2 438,8
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	902,4	918,1	15,7	944,8	990,2	1 026,7
Skultuna kommundelsnämnd	124,6	129,4	4,8	130,6	136,2	141,9
Äldrenämnden	1 737,8	1 802,3	64,5	1 778,5	1 849,1	1 917,6
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	883,3	927,0	43,7	927,7	964,4	1 002,9
Individ- och familjenämnden	893,7	923,8	30,1	910,6	927,9	964,0
Överförmyndarnämnden	15,3	15,8	0,5	17,5	18,3	19,1
Kulturnämnden, kulturverksamheten	194,2	201,4	7,2	199,0	207,6	215,8
Kulturnämnden, stadsarkivet	9,0	9,6	0,6	9,6	9,9	10,3
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	287,9	302,7	14,8	305,3	322,8	330,0
Tekniska nämnden	469,8	517,9	48,1	533,2	571,5	593,0
Byggnadsnämnden	28,4	29,2	0,8	42,5	34,8	37,1
Miljö- och konsumentnämnden	22,3	23,2	0,9	24,8	25,9	27,0
Kommunstyrelsen	215,0	219,4	4,4	224,6	227,8	234,5
Kommunrevisionen	4,8	4,9	0,1	5,2	5,6	6,0
Valnämnden	6,3	6,8	0,5	2,4	7,1	2,6
Delsumma	8 953,3	9 356,5	403,2	9 377,5	9 759,8	10 131,5
Fastighetsnämnden						
Fastighetsnämnden, övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastighetsnämnden, exploatering	-30,0	-30,0	0,0	-30,0	-20,0	0,0
Delsumma	-30,0	-30,0	0,0	-30,0	-20,0	0,0
Stadsgemensamma kostnader	161,0	160,5	-0,5	258,2	285,3	352,2
Justeringsposter						
Finansiell leasing		-66,8		-66,8	-66,8	-66,8
Kulturfonden		3,0				
Övriga finansiella poster (bankavgifter etc)		-2,4		-2,4	-2,4	-2,4
Delsumma justering finansiella poster		-66,2		-69,2	-69,2	-69,2
Verksamhetens nettokostnad	9 084,2	9 420,8	336,5	9 536,5	9 955,8	10 414,6

Fastighetsnämnden, investering per verksamhet, mnkr

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Totalt 2022–2026
Grundskola (inklusive Skultuna kommunalnämnd)	367,0	767,7	608,8	213,7	145,3	2 102,5
Grundskola – grundskolenämnden	332,0	671,1	566,8	213,7	145,3	1 928,9
Grundskola – Skultuna kommunalnämnd	35,0	96,6	42,0	0,0	0,0	173,6
Förskola (inklusive Skultuna kommunalnämnd)	129,9	242,2	186,6	64,4	46,2	669,2
Förskola – förskolenämnden	125,0	221,2	176,8	64,4	46,2	633,5
Förskola – Skultuna kommunalnämnd	4,9	21,0	9,8	0,0	0,0	35,7
Gymnasieskola	42,7	35,7	60,9	4,2	5,6	149,1
Idrottsfastigheter	43,2	60,2	74,9	16,1	0,0	194,4
Kulturfastigheter	0,0	0,0	0,0	0,0	70,0	70,0
Boenden (äldrenämnden med mera)	22,2	35,4	39,6	59,9	129,9	286,8
Boenden (individ och familj)	6,6	4,5	4,5	4,5	4,5	24,5
Övriga fastighetsinvesteringar	63,6	78,4	65,1	49,0	52,5	308,6
Hamnens utveckling	39,0	6,0	8,0	18,0	3,0	74,0
Extern hyra, hamnen	39,0	23,0	30,0	10,0	10,0	112,0
Projekt Mälärporten (Resecentrum, Etapp 1)*	43,0	128,8	332,8	428,1	209,3	1 142,0
Summa investering exklusive exploatering	796,2	1 381,8	1 411,1	867,8	676,2	5 133,1
Fastighetsnämnden, exploatering	206,7	198,5	79,7	79,1	61,2	625,2
Fastighetsnämnden, strategiska markförvärv	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	250,0
Summa exploatering och markförvärv	256,7	248,5	129,7	129,1	111,2	875,2
SUMMA INVESTERINGAR EXKLUSIVE EXPLOATERING	1 052,9	1 630,3	1 540,8	996,9	787,4	6 008,3
Planeringsinsinriktning 2022–2026	1 750,9	1 882,5	1 865,6	1 142,8	1 720,0	8 361,8

* Projekt Mälärporten inkluderar intäkter efter perioden, vilket gör att projektet som helhet budgeteras till 674 mnkr netto.

Investeringsplan, totalt, mnkr

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Totalt 2022–2026
Skattefinansierad verksamhet						
Fastighetsnämnden	753,2	1 253,0	1 078,3	439,7	466,9	3 991,1
Fastighetsnämnden, projekt Mälarporten	43,0	128,8	332,8	428,1	209,3	1 142,0
Kommunstyrelsen	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	90,0
Förskolenämnden	12,5	33,3	36,4	25,5	13,5	121,2
Grundskolenämnden	18,4	38,3	100,6	19,4	20,2	196,9
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	12,1	8,2	18,0	7,0	7,1	52,4
Skultuna kommundelsnämnd	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	5,0
Äldrenämnden	4,0	12,0	4,0	12,0	12,0	44,0
Nämnden för personer med funktionsnedsättning	2,9	2,4	2,9	2,4	2,4	13,0
Individ- och familjenämnden	27,1	7,1	2,6	2,6	2,6	42,0
Kulturnämnden	18,0	11,5	10,0	10,0	14,0	63,5
Nämnden för idrott, fritid och förebyggande	18,3	22,2	64,0	38,8	16,0	159,3
Tekniska nämnden, ordinarie investeringar	35,1	39,7	34,5	39,8	40,9	190,0
Tekniska nämnden, gatuunderhållsinvesteringar	51,0	52,0	53,0	54,0	55,0	265,0
Tekniska nämnden, strategiska investeringar	134,9	147,4	133,5	138,9	70,5	625,2
Miljö- och konsumentnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa investering exklusive exploatering	1 149,5	1 774,9	1 889,5	1 237,2	949,4	7 000,6
Fastighetsnämnden, exploatering	206,7	198,5	79,7	79,1	61,2	625,2
Fastighetsnämnden, strategiska markförvärv	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	250,0
Summa exploatering och markförvärv	256,7	248,5	129,7	129,1	111,2	875,2
SUMMA INVESTERINGAR	1 406,2	2 023,4	2 019,2	1 366,3	1 060,6	7 875,8

Kassaflödesanalys, mnkr

	2022	2023	2024	2025	2026	Totalt 2022–2026
Finansiering						
Årets budgeterade resultat	155	347	326	338	281	1 447
Årets resultat finansiella poster	-6	-18	-23	-24	44	-26
Likviditetspåverkan exploateringsverksamhet	-158	-120	172	163	7	64
Justering för avskrivningar	605	669	735	783	668	3 460
Justering för ej likvidpåverkande poster	-154	-154	-154	-154		-616
Justering för förändring pensionsavsättning	19	20	41	56	60	196
Summa finansiering	461	744	1 097	1 162	1 061	4 524
Investeringsverksamheten						
Investering i materiella anläggningstillgångar	-1 406	-2 023	-2 019	-1 366	-1 061	-7 876
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	50	100	100	100	100	500
Investering i aktier och andelar						
Summa investeringsverksamhet	-1 306	-1 923	-1 919	-1 266	-961	-7 376
Upplåning	846	1 179	823	104	-100	2 852
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	846	1 179	823	104	-100	2 852
Årets kassaflöde	0	0	0	0	0	0
Likvida medel vid årets början	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	
Likvida medel vid årets slut	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	
Självfinansieringsgrad	35%	39%	57%	92%	110%	61%

Kommentar

Bedömningen är att investeringarna inklusive försäljning av materiella anläggningstillgångar kommer omfatta 7,4 miljarder kronor under åren 2022–2026. Lånenivån blir därmed cirka 2,8 miljarder kronor förutsatt en bibehållen likviditet om 1,2 miljarder kronor mellan åren 2022–2026, vilket behövs för att Västerås ska behålla sitt kreditbetyg. Det förutsätter också en resultatnivå exklusive finansiella poster om minst 2,5 procent från och med 2023 och framåt. Inkluderas prognosen för lånenivån 2021 (0,3 miljarder kronor) så är lånenivån uppe på 3,2 miljarder kronor ackumulerat 2026.

Kassaflödesanalys, mnkr

	2027	2028	2029	2030	2031	Totalt 2022–2031
Finansiering						
Årets budgeterade resultat	294	307	319	330	342	2 834
Årets resultat finansiella poster	44	44	44	44	44	400
Likviditetspåverkan exploateringsverksamhet	116	14	10	-7	-83	114
Justering för avskrivningar	745	815	884	973	1 058	7 473
Justering för ej likvidpåverkande poster	-154					-154
Justering för förändring pensionsavsättning	60	60	60	60	60	496
Summa finansiering	1 259	1 241	1 317	1 401	1 421	11 162
Investeringsverksamheten						
Investering i materiella anläggningstillgångar	-2 022	-1 852	-1 769	-2 149	-2 014	-17 682
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	100	100	100	100	100	1 000
Investering i aktier och andelar						
Summa investeringsverksamhet	-1 922	-1 752	-1 669	-2 049	-1 914	-16 682
Upplåning	663	511	352	648	493	5 519
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	663	511	352	648	493	5 519
Årets kassaflöde	0	0	0	0	0	0
Likvida medel vid årets början	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	
Likvida medel vid årets slut	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	
Självfinansieringsgrad	66%	71%	79%	68%	74%	67%

Kommentar

Bedömningen är att investeringarna inklusive försäljning av materiella anläggningstillgångar kommer att omfatta 16,7 miljarder kronor under åren 2022–2031. Lånenivån blir därmed cirka 5,8 miljarder kronor, förutsatt en bibehållen likviditet om 1,2 miljarder kronor (summa enligt sammanställning ovan är exklusive prognos för 2021= 0,3 miljarder kronor). Likviditeten behövs för att Västerås ska behålla sitt kreditbetyg. Beloppen ovan förutsätter också en resultatnivå exklusive finansiella poster om minst 2,5 procent efter 2023 och framåt.

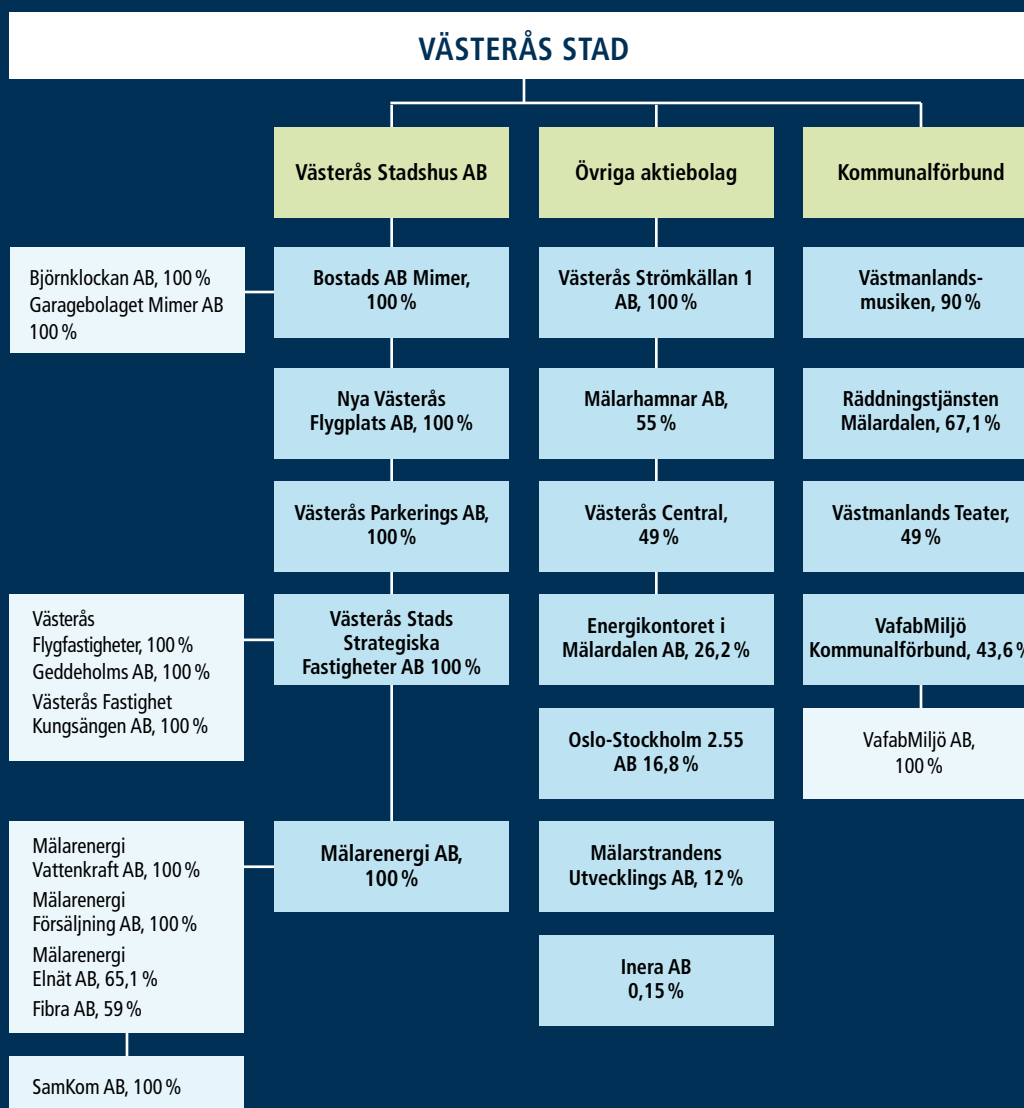
Beslutade satsningar, mnkr

Beslutad satsning/kostnadsökning	Ingår i budgetram	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Totalt	Kommentar
Hamnen	Kommunstyrelsen		1,0	1,7	1,6	4,3	Årsplan 2020
Fredriksbergsbadet	NIFF	3,4				3,4	
Scenkonstbiennal	Stadsgemensamma kostnader	2	-2,0			0,0	Beslut i KS
Utomhus-SM	NIFF			5,0	-5,0	0,0	Beslut i KS 2019-04-03
Trygghetsskapande insatser (två tjänster)	Kommunstyrelsen	5		-3,0		0,0	Beslut i KS ärende 2021/00478
Summa kostnad		10,4	-1,0	3,7	-3,4	7,7	

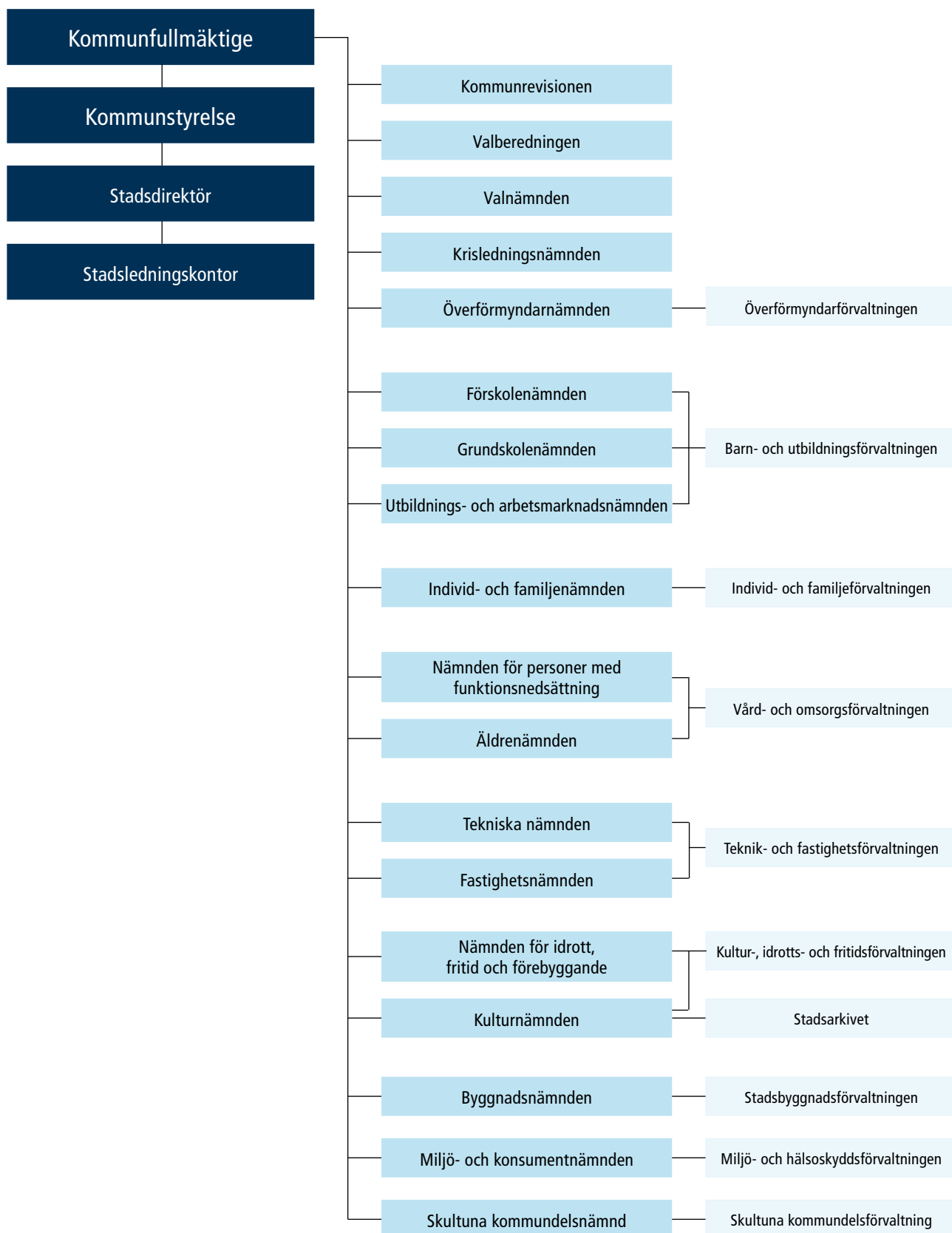
Befolkningsutveckling inom olika åldersintervall enligt prognos i mars

Ålder	2020	Prognos 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Ökning 2020–2030	Ökning (%)
Investeringar								
1–5 år	9 317	9 396	9 481	9 571	9 657	9 807	1 657	18%
6–15 år	18 604	18 816	19 113	19 391	19 747	20 062	2 615	14%
16–18 år	5 435	5 616	5 743	5 928	5 985	6 050	1 111	20%
19–64 år	90 305	91 205	92 741	94 285	95 775	97 301	12 902	14%
65–79 år	21 848	21 906	21 945	21 949	21 782	21 724	936	4%
80 år och äldre	8 268	8 488	8 806	9 167	9 681	10 102	3 519	43%
Totalt antal invånare	155 551	157 219	159 655	162 158	164 563	167 040	22 739	15%
Befolkningsförändring	1 502	1 668	2 436	2 503	2 405	2 477		
Befolkningsförändring (%)	1,0%	1,1%	1,5%	1,6%	1,5%	1,5%		

Koncernstruktur

Västerås stads organisation 2022-01-01

VÄSTERÅS STAD

Västerås stad

Stadshuset, 721 87 Västerås

Kontaktcenter: 021-39 00 00

E-post: kommunstyrelsen@vasteras.se

www.vasteras.se